
ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΕΡΕΥΝΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Στις 12 Δεκεμβρίου 2013, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το «Σχέδιο Νόμου για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία». Κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, η οποία έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Κατατέθηκαν γενικές απόψεις και προτάσεις και συνολικά 531 σχόλια από φορείς και μεμονωμένα άτομα.

Με αφορμή τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης, το Υπουργείο εκφράζει την επιδοκιμασία του για την μαζική συμμετοχή και την ικανοποίηση ότι μέσα από ανοιχτές διαδικασίες, οι οποίες δεν περιορίστηκαν μόνο στην υποβολή των σχολίων, αλλά σε συνεχείς και πολυάριθμες επαφές με τους παράγοντες της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας στη χώρα μας και σε πολλαπλές παρουσιάσεις, δόθηκε η ευκαιρία να διεκρινθούν οι ορίζοντες του νομοσχεδίου, να εμπλουτιστεί και να βελτιωθεί. Αυτή η διαβούλευση εκτιμάται ότι συνεισέφερε στη διεθνή εμπειρία ότι η συμμετοχή των πολιτών είναι ιδιαίτερα σημαντική για την διαμόρφωση πολιτικής (<http://www.oecd.org/gov/public-innovation/evaluatingpublicparticipationinpolicymaking.htm>), αφού πολλοί μπορεί να διακρίνουν στο περιεχόμενο του νομοσχεδίου παρατηρήσεις και σχόλιά τους που με προσοχή αξιολογήθηκαν και ενσωματώθηκαν μερικά ή ολικά. Έτσι δόθηκε η ευκαιρία γενικότερα να ενδυναμωθεί η αντίληψη, ότι η συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων αποτελεί πυξίδα ενός κράτους δικαίου και μιας πολιτείας που επιδιώκει την ανάπτυξη, την ευημερία και την κοινωνική ειρήνη.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι το νομοσχέδιο δεν αποτελεί μια ριζοσπαστική πρωτοβουλία. Επιλέχθηκε μια πολιτική που βασίζεται αφενός στην διατήρηση των επιτυχημένων υφιστάμενων δομών έρευνας και αφετέρου στον εκσυγχρονισμό τους. Είναι πολιτική που έχει επιλεγεί και ακολουθείται γενικότερα σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο και βρίσκει έρεισμα και σε σχετική κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ και Διεθνών Οργανισμών για την Έρευνα και την Καινοτομία.

Μ' αυτό το πνεύμα ορισμένα σχόλια κρίθηκε σκόπιμο σ' αυτή τη φάση να μην ενσωματωθούν, όμως πολλά, σημαντικά και ριζοσπαστικά ενσωματώθηκαν με προσοχή στο νομοσχέδιο, ώστε αφ' ενός να εξασφαλιστεί ότι συνεισφέρουν στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού και αφετέρου ότι δεν ανατρέπουν δοκιμασμένες και επιτυχημένες δομές και δεν ανακόπτουν μια ομαλή εκσυγχρονιστική μετάβαση.

Ιδιαίτερα σημειώνονται τα σχόλια για ακόμη συνεκτικότερο συντονισμό της προσπάθειας, για τη δημιουργία αυτόνομου Υπουργείου ή Υφυπουργείου, την αποφυγή διασποράς αρμοδιοτήτων, την αναβάθμιση της ΓΓΕΚ, την ενίσχυση της κρατικής χρηματοδότησης για την έρευνα και την καινοτομία, η ανεξαρτησία των ερευνητικών ιδρυμάτων, τον εκσυγχρονισμό, την ενίσχυση και τη σύγχρονη διάρθρωση της ΓΓΕΚ, ως συντονιστικού πόλου κλπ. Πιστεύουμε, ότι στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της Εθνικής Στρατηγικής για την Έρευνα την Τεχνολογική Ανάπτυξη και την Καινοτομία, που θα οδηγήσει στο Σχέδιο Δράσης για την υλοποίησή της και θα ψηφιστεί από τη Βουλή, αλλά και άλλες νομοθετικές πρωτοβουλίες θα δοθούν οι ευκαιρίες για ριζοσπαστικότερες προσεγγίσεις στο μέλλον.

Η δομή της Έκθεσης επιλέχθηκε να συστηματοποιήσει γενικές παρατηρήσεις των συμμετασχόντων και αξιολόγηση των σχολίων στα επί μέρους Άρθρα του Νομοσχεδίου.

Τα σχόλια στα επί μέρους Άρθρα του Νομοσχεδίου, όπως υποβλήθηκαν είναι αναρτημένα στον δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης

Γενικά Σχόλια Συμμετεχόντων:

Ο Ν1514/1985 αποτέλεσε θεμέλιο λίθο για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Ελλάδα και συνέβαλε αποφασιστικά στην ανάπτυξή τους κατά τα τελευταία 30 χρόνια.

- Ένας νέος νόμος για την Ε&Κ θα πρέπει να στηρίζεται στην αναμόρφωση του Ν1514 όσον αφορά σε αλλαγές:
- Στο πρότυπο διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων.
- Στην αναβάθμιση της θέσης του Ερευνητή
- Στη διασύνδεση των Ερευνητικών Κέντρων (ΕΚ) με τα ΑΕΙ στο πλαίσιο του Ενιαίου Χώρου Έρευνας- Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Στην ενίσχυση της διασύνδεσης της Έρευνας με τον Επιχειρηματικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό θα αξιοποιηθεί με το βέλτιστο τρόπο το ερευνητικό προσωπικό αλλά και οι Εθνικές ερευνητικές υποδομές, λειτουργώντας ως βασικός μοχλός ανάπτυξης της Χώρας.
- Θεσμοθέτηση Ενιαίου Χώρου Εκπαίδευσης και Έρευνας με Αναπληρωτή Υπουργό Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας και Καινοτομίας και θεσμοθέτηση ελαχίστου ποσοστού του ΑΕΠ που θα διατίθεται για την ΕΤΑΚ.
- Αλλαγή στη σύσταση των ΔΣ των ΕΚ και στον τρόπο λειτουργίας των οργάνων Διοίκησης των ΕΚ και Ινστιτούτων. Καθορισμό προτεραιοτήτων και χρηματοδοτούμενων συμπράξεων ομοειδών δραστηριοτήτων πενταετούς διάρκειας, βάσει των αποτελεσμάτων των διεθνών αξιολογήσεων ινστιτούτων, με δυνατότητα ανανέωσης μετά από νέες διεθνείς

αξιολογήσεις.

•Χρηματοδότηση και προκηρύξεις υποστήριξης γενικών ερευνητικών δραστηριοτήτων, υπό μορφή έργων βασικής έρευνας τριετούς διάρκειας, σε τακτές ημερομηνίες δυο φορές το χρόνο.

•Υλοποίηση παροχής ενισχυμένων κινήτρων προς τις βιομηχανίες για ενίσχυση της χρηματοδοτούμενης διασύνδεσής τους με ερευνητικές δραστηριότητες που θα περιλαμβάνουν και κατ' ελάχιστον ισόποση συγχρηματοδότηση των εμπλεκόμενων ερευνητών των ερευνητικών κέντρων από την Πολιτεία.

Προκηρύξεις ερευνητικών συμπράξεων Ερευνητικών Ινστιτούτων και ΑΕΙ (ανεξάρτητα από νομικά καθεστώτα) για ομοειδείς δραστηριότητες.

- Επίσημη αναγνώριση της εποπτείας διδακτορικών και μεταπτυχιακών διατριβών από ερευνητές που δεν συμμετέχουν στις εξεταστικές επιτροπές των διατριβών.
- εγκαθίδρυση αποτελεσματικού συστήματος διοίκησης και σχεδιασμού πολιτικής της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας
- δημιουργία «Ενοποιημένου Χώρου Έρευνας» ο οποίος θα βασίζεται στην αξιοκρατία και την διαφάνεια με στόχο την άριστη και διεθνώς ανταγωνιστική έρευνα
- οργάνωση θεσμών για ουσιαστική και συνεχή χρηματοδότηση της έρευνας, βασισμένη στην διαρκή αξιολογή της ποιότητάς της
- σύνδεση της έρευνας με την παραγωγική δραστηριότητα, με στόχο την υποστήριξη του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής βάσης της χώρας
- δημιουργία ενός νέου νόμου για την ΕΤΑΚ οφείλει να στοχεύει, μεταξύ άλλων, στην κάλυψη των κενών και των παραλείψεων που έχουν εντοπισθεί στο ισχύον Θεσμικό Πλαίσιο και στην αποσαφήνιση, επαναδιατύπωση και τον επανακαθορισμό προβληματικών διαδικασιών και δυσλειτουργιών.

- μηχανισμός και διαδικασίες για τη διαμόρφωση και την –κατά διαστήματα– επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας και του πολυετούς εθνικού προγράμματος ΕΤΑΚ.
- διασφάλιση των πόρων που απαιτούνται για την υλοποίηση των πολυετών προγραμμάτων ΕΤΑΚ.
μηχανισμός αποτίμησης των αποτελεσμάτων κάθε υλοποιηθέντος προγράμματος ΕΤΑΚ με δείκτες.
- δημιουργία Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας.
- αναβάθμιση του ρόλου των Ερευνητών στο μοντέλο διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων της ΓΓΕΤ, το οποίο μάλιστα γίνεται πιο απολυταρχικό και Διευθυντοκεντρικό, σε σχέση με το υπάρχον. Κατά συνέπεια οι δυσλειτουργίες που παρατηρούνται διαχρονικά κατά πάσα βεβαιότητα θα πολλαπλασιαστούν.
- θεσμοθέτηση διακριτού ρόλου μεταξύ των φορέων σχεδιασμού πολιτικής (policy makers) και των φορέων καλής εκτέλεσης και ελέγχου των έργων (implementation).
- Βελτιωτικές ρυθμίσεις του καταστατικού νόμου της έρευνας 1514/1985 με έμφαση στα ακόλουθα:
- Βελτίωση του προτύπου διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων και αναβάθμιση του ρόλου του Ερευνητή.
- Διαμόρφωση του ενιαίου χώρου εκπαίδευσης και έρευνας στο τριτοβάθμιο σύστημα.
- Αναδιάρθρωση και συντονισμός του ευρύτερου ερευνητικού ιστού της χώρας.
- Βελτίωση των πρακτικών αλληλεπίδρασης του δημόσιου ερευνητικού συστήματος με την ερευνητική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα.
- Βελτίωση των μεθόδων διανομής και διαχείρισης των ερευνητικών κονδυλίων, με παράλληλη αποτίμηση/αξιολόγηση της χρήσης τους, με δείκτες, η οποία θα αφορά σε όλους τους

φορείς/χρήστες (δημόσιους και ιδιωτικούς) και σε όλα τα εθνικά ερευνητικά προγράμματα.

- Το παρόν σχέδιο νόμου εμφανίζει σημαντικά θετικά στοιχεία, αλλά θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω
- με την αποσαφήνιση βασικών όρων σε σχέση με την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία,
- με έναν πιο ολιστικό προσδιορισμό της έρευνας και του ερευνητή σε συμφωνία με τους διεθνώς παραδεκτούς ορισμούς και πρότυπα (π.χ. Frascati, Χάρτα του ερευνητή)
- με μεγαλύτερη έμφαση στη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και τη διασύνδεση της έρευνας με την επιχειρηματική και αναπτυξιακή δραστηριότητα
- με μια καλύτερη νομοτεχνική προσέγγιση, ιδίως στο θέμα της λεπτομέρειας των ρυθμίσεων διαδικασιών χρηματοδότησης που θα μπορούσαν να υπάρχουν σε επίπεδο κανονιστικών και όχι νομοθετικών κειμένων.
- Γενικά στο υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου δεν προβλέπονται τα ακόλουθα:
- Ενίσχυση του δημόσιου ερευνητικού συστήματος της Χώρας
- Διασφάλιση πόρων για την ΕΤΑΚ
- Η χρηματοδότηση της μισθοδοσίας και των λειτουργικών εξόδων των Ερευνητικών Κέντρων δεν είναι εγγυημένη
- Το πρότυπο διοίκησης των ΕΚ γίνεται ακόμη πιο προσωποκεντρικό (Διευθυντής και Πρόεδρος με αυξημένες αρμοδιότητες)
- Ο ενιαίος χώρος Έρευνας-Ανώτατης Εκπαίδευσης δεν προωθείται.

Το Σχέδιο αποτελεί ένα σημαντικό θετικό βήμα για την προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου της έρευνας στις σύγχρονες διεθνοποιημένες συνθήκες και την οργάνωση και ανάπτυξη της έρευνας σύμφωνα με ολοκληρωμένη στρατηγική και σχέδιο δράσης με ισχύ νόμου. Εισηγείται μέτρα εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των υφιστάμενων

δομών και οργάνων έρευνας αποφεύγοντας αδικαιολόγητες και άνευ ουσίας διαρθρωτικές και θεσμικές παρεμβάσεις, ενώ συνδέει την προσπάθεια βελτίωσης της έρευνας με την ανάπτυξη συστήματος συνεχούς αξιολόγησης. Τέλος, προωθεί σειρά μέτρων τόσο για τη μεγαλύτερη σύνδεση των ερευνητικών κέντρων με τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και για την ουσιαστική διαμόρφωση ενός ενιαίου χώρου έρευνας και παιδείας.

Πρώτον, το Σχέδιο δίνει πρωτεύουσα έμφαση στις τεχνολογικές εφαρμογές και καινοτομίες που στοχεύουν στην παραγωγή προϊόντων και, γενικότερα, στην οικονομική ανάπτυξη. Αυτός βέβαια είναι ένας αναμφισβήτητος σημαντικός στόχος που έχει και την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής πολιτικής. Ωστόσο, το γεγονός ότι συνυπάρχει, τόσο στο επίπεδο των κατευθύνσεων όσο και στο επίπεδο των οργάνων εφαρμογής του νόμου, με το στόχο της προώθησης της βασικής έρευνας και θεσμών ακαδημαϊκού τύπου θα προκαλέσει αναπόφευκτα εντάσεις και συγκρούσεις στο επίπεδο των αξιών και των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής των προτεραιοτήτων. Θεωρούμε ότι οι επιπτώσεις αυτών των αντιφάσεων θα είναι ιδιαίτερα δυσμενείς για την ανθρωπιστική και κοινωνική έρευνα. Δεύτερον, αν και στο άρθρο 23 για τη «Δημόσια Εθνική Χρηματοδότηση» γίνεται αναφορά στη δυνατότητα των επιτελικών οργάνων του τομέα έρευνας και τεχνολογίας να προωθούν προγράμματα προσανατολισμένα στην ανάπτυξη του εθνικού ερευνητικού δυναμικού και στην έρευνα ζητημάτων με «τοπικό» ενδιαφέρον, δεν διαμορφώνονται μόνιμοι ισχυροί θεσμοί και εργαλεία στρατηγικού προγραμματισμού με κύρος και διαφάνεια οι οποίοι θα αναλάβουν αυτό το σημαντικό ρόλο.

Το σχέδιο νόμου δεν κάνει σωστή χρήση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και δεν δίνει τη σωστή κατεύθυνση στους ερευνητές και τα ερευνητικά κέντρα, διότι προτρέπει σε δημοσιεύσεις και όχι στην κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων. Η πρόωγη δημοσίευση σκοτώνει τα πνευματικά δικαιώματα.

Το ζητούμενο είναι η έρευνα που γίνεται στην Ελλάδα, με Ελληνικά μυαλά, με Ελληνικούς ή κοινοτικούς πόρους, να μπορέσει να περάσει σε εφαρμογή εδώ ή αλλού με κύρια ασυμμετοχή των Ελλήνων ερευνητών και επενδυτών.

Η σωστή διαδικασία είναι η ακόλουθη:

1. Αίτηση για εθνικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (με πολύ μικρό κόστος)
2. Δημοσιεύσεις
3. Αναζήτηση επενδυτών
4. Αίτηση διεθνών Δ.Ε. μέσα σε ένα έτος (μεγάλο κόστος)

Αν η δημοσίευση γίνει πριν την κατοχύρωση, ΧΑΝΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ.

Το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο πρέπει να αξιοποιηθεί ώστε να υπάρξουν καίριες και αποφασιστικού χαρακτήρα τομές και παρεμβάσεις, ικανές να άρουν τα πολλαπλά γραφειοκρατικά και νομοθετικά εμπόδια, τα οποία αποτελούν τροχοπέδη και ανασταλτικό παράγοντα στον τομέα της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.

Εκφράζεται η ελπίδα ότι το νομοσχέδιο θα συνοδεύεται από θετική Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) και θα έχει την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, έτσι ώστε το τελικό σχέδιο νόμου που θα κατατεθεί στη Βουλή των Ελλήνων να περιλαμβάνει τις ίδιες διατάξεις με το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο και ιδιαίτερα αυτές των άρθρων 18 (παρ. 1.1.5 και 3), 20, 21 και 22 που αποτελούν και πάλι αιτήματα της ερευνητικής κοινότητας.

Η θέσπιση των ΕΛΕ αποτέλεσε μία από τις βασικές θετικές καινοτομίες του Ν. 1514/1985. Οι ΕΛΕ συνεισφέρουν ουσιαστικά σε μία από τις σημαντικότερες πλευρές της έρευνας στην Ελλάδα, δηλαδή της σύνδεσής της με την ανάπτυξη και την καινοτομία, τη

διαχείριση των αϋλων κεφαλαίων και τη διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Προκειμένου να διασφαλισθεί και να θωρακισθεί περαιτέρω η συνεισφορά των ΕΛΕ θα πρέπει να ενταχθούν στην ευρύτερη κατηγορία του ερευνητικού προσωπικού, αλλά με αποσαφήνιση του αναπτυξιακού και επιχειρησιακού τους ρόλου.

Οι ΕΛΕ να αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία ερευνητικού προσωπικού με επιχειρησιακό και αναπτυξιακό χαρακτήρα και με έμφαση στην οργάνωση και ενίσχυση της έρευνας, αλλά και τη σύνδεσή της με την καινοτομία και την ανάπτυξη. Δεδομένου του στόχου της διεθνούς ερευνητικής κοινότητας να αυξήσει τη διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, τη διασύνδεση της έρευνας με την αγορά και την υποστήριξης της καινοτομικότητας στη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις, ο ρόλος των ΕΛΕ θα πρέπει να προσδιορίζεται ακριβώς με βάση αυτές τις συνισταμένες. Θα πρέπει, δηλαδή, να ορίζονται ως το αναπτυξιακό και επιχειρησιακό ερευνητικό προσωπικό που οργανώνει και ενισχύει τη διάχυση της καινοτομίας και τη σύνδεση της έρευνας με την ανάπτυξη.

Το Σ/Ν κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, έχει μερικά πρωτοποριακά πράγματα όπως τα κίνητρα για την ανάπτυξη της έρευνας και είναι θετικό ότι διατυπώνονται σαφείς διαδικασίες σε επίπεδο νόμου για την αξιολόγηση των προγραμμάτων. Επιπλέον, είναι θετικό ότι ο ΓΓΕΤ δείχνει ότι έχει ουσιαστική διάθεση να συζητήσει όσο γίνεται περισσότερο το Σ/Ν πριν την ψήφιση του και ενδεικτικό γι αυτό είναι ότι έχουν ήδη γίνει γίνει 3 συναντήσεις της Ομοσπονδίας μας με τον ΓΓΕΤ ενώ μας έχει δημιουργηθεί η αίσθηση ότι η πόρτα του είναι ανοιχτή και είναι ανοιχτός σε αλλαγές σε παρατηρήσεις.

Το υπάρχον Νομικό πλαίσιο –πρωτοποριακό για την εποχή του- έχει ανάγκη μάλλον από έναν εκσυγχρονισμό, παρά από αντικατάσταση από έναν νέο Νόμο. Οι ανάγκες που έχουν σήμερα

προκύψει αφορούν κυρίως τη δημοκρατικότερη διοίκηση των ΕΚ, τη διαμόρφωση ενός ενιαίου χώρου έρευνας & εκπαίδευσης, την αναδιάρθρωση όλου του ερευνητικού ιστού και τη μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαχείριση των ερευνητικών κονδυλίων.

Καταθέτω τη συμβολή μου ελπίζοντας ότι η παρούσα διαβούλευση έχει πραγματικά στόχο τη βελτίωση του Νομοσχεδίου με τρόπο που να ανταποκρίνεται στην σημερινή ανάγκη επικαιροποίησης του 1514 και δεν αποτελεί απλώς μία τυπική διαδικασία...

Θεωρείται ότι, σε μια συγκυρία όπου η αναδιάρθρωση και ο επανασχεδιασμός της πολιτικής που σχετίζεται με την έρευνα θα έπρεπε να αποτελούν έναν από τους βασικούς μοχλούς ανασυγκρότησης της ελληνικής κοινωνίας η οποία βιώνει επί μακρό χρονικό διάστημα συνθήκες πρωτοφανούς οικονομικής και πολιτισμικής κρίσης, το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο δεν κομίζει κάτι καινούργιο στο χώρο της έρευνας. Σε αυτές τις συνθήκες, η ελληνική ερευνητική κοινότητα θα ανέμενε ένα νόμο που θα θέσει την έρευνα σε σύγχρονες, αξιοκρατικές βάσεις, στην κατεύθυνση παραγωγής νέας γνώσης σε έναν ενιαίο χώρο έρευνας – εκπαίδευσης, γνώσης που θα ενσωματωθεί στην κοινωνία και θα συμβάλει στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Αντί αυτού, δίνεται προς διαβούλευση ένα νομοσχέδιο εντελώς «διεκπεραιωτικό», με διορθωτικές επεμβάσεις στον «απηρχαιωμένο» νόμο 1514/1985 και στοιχεία του ανενεργού νόμου 3653/2008, με τάσεις οπισθοδρόμησης σε σχέση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, όπου τα θετικά νέα σημεία του, «πνίγονται» μέσα σε ένα σύνολο που απαρτίζουν, οι ασάφειες, οι αντιφάσεις, η παντελής απουσία της Δημόσιας Έρευνας, η έλλειψη μηχανισμού που θα παράγει εθνική στρατηγική για την έρευνα, ενώ παράλληλα είναι έκδηλη η τάση για, χωρίς κανόνες, ιδιωτικοποίηση των όποιων προϊόντων παράγονται από τα ερευνητικά κέντρα της χώρας μας.

Ένα από τα σημαντικά στοιχεία που προξενούν ιδιαίτερη εντύπωση στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο είναι ότι σε κανένα σημείο του δεν προσδιορίζονται οι διαδικασίες και ο μηχανισμός για τον καθορισμό

των εθνικών αξόνων και προτεραιοτήτων για την έρευνα καθώς και για τη χρηματοδότησή τους. Ο ρόλος της δημόσιας έρευνας, η οποία απουσιάζει από ολόκληρο το κείμενο του νέου νόμου, είναι κατά την άποψή μας, ιδιαίτερα σημαντικός στην αναδιάρθρωση του παραγωγικού ιστού της χώρας, καθώς είναι γνωστό ότι εδώ και χρόνια στηρίζει την Πολιτεία σε κρίσιμους τομείς εθνικού συμφέροντος που δεν μπορούν να νοηθούν ως αντικείμενα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Στο κείμενο του παρόντος νόμου δεν υπάρχει καμία αναφορά στον Δημόσιο Χώρο της Έρευνας και τις εθνικής σημασίας ερευνητικές υποδομές που αυτός υποστηρίζει. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα, η ελληνική ερευνητική κοινότητα ανταποκρίθηκε σε σχετικό κάλεσμα και κατέθεσε πλήθος αξιόλογων προτάσεων σύστασης μεγάλων ερευνητικών υποδομών που αναμένουν κρίση από επιτροπές που θα συστήσει η ΓΓΕΤ. Στο ίδιο πλαίσιο κινείται και η αποφυγή της οποιασδήποτε αναφοράς στις Ευρωπαϊκές Ερευνητικές Υποδομές, τη στιγμή μάλιστα που αυτές θεωρούνται ως βασικό εργαλείο προώθησης της επιστήμης και της καινοτομίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο και χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Το ΔΣ του ΣΕΕ θεωρεί ότι ο εθνικός στρατηγικός σχεδιασμός για την έρευνα, η τακτική επικαιροποίησή του (π.χ. ανά πενταετία), καθώς και η διασφάλιση των απαραίτητων πόρων για την υλοποίησή του, αποτελούν βασικά σημεία που θα πρέπει να αποτυπώνονται με σαφή τρόπο σε ένα νόμο περί έρευνας.

Στη σημερινή Ελλάδα της κρίσης αποτελεί αδήριτη ανάγκη να διασφαλιστεί η λειτουργία των δημόσιων ερευνητικών φορέων ώστε αυτοί να αποτελέσουν μέρος της προσπάθειας ανασυγκρότησης της χώρας. Σε αυτό το πλαίσιο είναι αναγκαία η εξασφάλιση από δημόσιους πόρους του συνόλου της μισθοδοσίας του μόνιμου προσωπικού (ερευνητικού και μη) καθώς και των λειτουργικών δαπανών τους. Η διατύπωση του άρθρου 23 «Η Δημόσια Εθνική Χρηματοδότηση παρέχεται ειδικότερα στους Ερευνητικούς Φορείς με την μορφή επιχορήγησης για την κάλυψη μέρους των

λειτουργικών εξόδων των Ερευνητικών Κέντρων» όπως και η εν γένει φιλοσοφία του άρθρου 23 για την διάθεση της Δημόσιας Εθνικής Χρηματοδότησης εγείρει πολλά και σοβαρά ερωτηματικά για την μελλοντική στήριξη της δημόσιας έρευνας από την πλευρά της ελληνικής Πολιτείας.

Στα λίγα θετικά του νομοσχεδίου μπορεί να αναφερθεί η γενική φιλοσοφία μερικών παραγράφων του άρθρου 18, στα οποία επιχειρείται η πλήρης εξίσωση-αναβάθμιση των ερευνητών όλων των βαθμίδων με το καθεστώς που ισχύει με τους αντίστοιχες βαθμίδας Καθηγητές των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στο ίδιο πλαίσιο πρέπει όμως να επισημανθεί η πρόβλεψη της παρ. 15 του άρθρου 16 σύμφωνα με την οποία οι αποδοχές των Διευθυντών (Κέντρων και Ινστιτούτων) καθορίζονται με υπουργικές αποφάσεις, εισάγοντας με αυτό τον τρόπο την έννοια του καλοπληρωμένου διαχειριστή των ερευνητικών προϊόντων, χωρίς από την άλλη να προβλέπεται ότι οι θέσεις αυτές θα είναι όχι μόνο πλήρους αλλά και αποκλειστικής απασχόλησης (παρ. 8, άρθρο 16), κάτι που αποτελεί άλλωστε εύλογο και πάγιο αίτημα σύσσωμης της ερευνητικής κοινότητας.

Σχετικά με το μοντέλο κεντρικής διαχείρισης και συντονισμού των ερευνητικών φορέων, θεωρούμε ότι τα μέλη της ερευνητικής κοινότητας διαθέτουν τόσο τις κατάλληλες προδιαγραφές όσο και την απαραίτητη ωριμότητα ώστε να στελεχώσουν επιτελικά για την έρευνα όργανα, όπως το ΕΣΕΤ(Κ) που ο παρών νόμος επιμένει να θέτει υπό την απόλυτη κηδεμονία του εκάστοτε ΓΓΕΤ και η εκλογή του να καθορίζεται από τον Υπουργό Παιδείας. Στο ίδιο πλαίσιο εξετάζεται πολύ θετικά η θέσπιση ενός ευρύτερου οργάνου που να συμπεριλαμβάνει την Ανώτατη Εκπαίδευση, την Έρευνα και την Καινοτομία προωθώντας την διασύνδεση της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας.

Όσον αφορά την φιλοσοφία λειτουργίας των ερευνητικών κέντρων, δεν εισάγεται τίποτα καινούργιο σε σχέση με τον προ 30ετίας

νόμο 1514/1985, αλλά απεναντίας διαπιστώνονται βήματα οπισθοδρόμησης με την κατάργηση του εκπροσώπου των τεχνικών και διοικητικών υπαλλήλων από τα Διοικητικά Συμβούλια. Το υπό διαβούλευση νομοσχέδιο δυστυχώς κινείται στα σημερινά ασφυκτικά πλαίσια που θέλουν τον Ερευνητή υπό τον στενό έλεγχο της διοίκησης (Δ/ντής Ινστιτούτου και ΔΣ Κέντρου), διαιωνίζοντας μια σειρά δημοσιοϋπαλληλική ιεραρχία που αφήνει έναν ακόμη πιο περιορισμένο ρόλο στο μοναδικό από την βάση των ερευνητών εκλεγμένο όργανο, του Επιστημονικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου. Στο ίδιο πλαίσιο οι ερευνητές έχουν πολύ μικρή έως καθόλου συμμετοχή στη διαδικασία εκλογής των ανωτάτων οργάνων διοίκησης, καθώς και αμελητέα συμμετοχή στο συλλογικό όργανο διοίκησης του Ερευνητικού Κέντρου. Συνολικά, το μοντέλο διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων είναι εμφανώς αναχρονιστικό καθώς παραμένει δομημένο γύρω από τις θέσεις των Διευθυντών Κέντρου και Ινστιτούτων, απέχοντας πολύ τόσο από το αντίστοιχο μοντέλο των ΑΕΙ όσο και από τις σύγχρονες αντιλήψεις περί διαχείρισης.

Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, τόσο των Ερευνητών και Ε.Λ.Ε., όσο και των Τεχνικών και Διοικητικών υπαλλήλων στα Διοικητικά Συμβούλια των Ερευνητικών Φορέων συμβάλλουν διαχρονικά με θετικές προτάσεις στη λειτουργία και την ανάπτυξη των φορέων, δεν έχουν ποτέ παρεμποδίσει τη λήψη αποφάσεων ή την εν γένει λειτουργία των Δ.Σ. ενώ και σύμφωνα με τις θέσεις της Συνόδου των Προέδρων Ε.Κ. στις 4 Ιανουαρίου του 2012 «η παρουσία τους διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ διοίκησης και εργαζομένων και την αποφυγή πολώσεων που δημιουργεί συχνά η ελλιπής πληροφόρηση και η αίσθηση αδιαφάνειας και αποκλεισμού από τις αποφάσεις».

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της προόδου της χώρας ως προς την ανάπτυξη της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας, θεωρούνται ιδιαίτερα φτωχά τα κριτήρια που επιλέγονται, από τα οποία απουσιάζουν παντελώς δείκτες για την επίτευξη των εθνικών στόχων, για την κοινωνική προσφορά της έρευνας, την ανακοπή του Brain

Drain που μαστίζει την ερευνητική κοινότητα και την ελληνική κοινωνία στις μέρες μας, αποστερώντας την χώρα από πολύτιμες δυνάμεις που θα συνεισέφεραν στην προσπάθεια ανάκαμψης και την έξοδο από την κρίση. Παράλληλα θα πρέπει να τονιστεί ότι στους μηχανισμούς αξιολόγησης που προτείνονται θα έπρεπε να περιλαμβάνονται και φορείς που σχετίζονται με την έρευνα και λαμβάνουν εθνικές χρηματοδοτήσεις (όπως για παράδειγμα φορείς του ιδιωτικού τομέα), η ίδια η ΓΓΕΤ και φυσικά να υπάρχει πρόβλεψη για επιμέρους αξιολόγηση του έργου των Διευθυντών των Ερευνητικών Κέντρων και των Ινστιτούτων.

Στο βαθμό που ο πυρήνας της δέσμης ιδεών του Υπουργείου παραμένει ως έχει και μετατραπεί σε νόμο, θα δημιουργηθούν συνθήκες αδιαφανούς διάθεσης των ερευνητικών κονδυλίων για την επόμενη προγραμματική περίοδο, περαιτέρω κατακερματισμού του εθνικού ερευνητικού ιστού, καθώς και διάλυσης του δημόσιου ερευνητικού συστήματος, το οποίο με μόχθο οικοδομούμε πάνω από τριάντα χρόνια.

Ο νέος νόμος για την έρευνα έχει αρκετά θετικά στοιχεία, τα οποία ευελπιστεί στην πράξη να συμβάλλουν στη διευκόλυνση/ενίσχυση του έργου των ερευνητών της χώρας και την εποικοδομητικότερη διασύνδεση ΕΚ-Πανεπιστημίων και αυτών με τις επιχειρήσεις. Ωστόσο στο σχέδιο νόμου της διαβούλευσης υπάρχουν αρκετά σημεία τα οποία χρήζουν τουλάχιστον διασφήνισης, αντιφάσεις και άλλα σημεία που πιθανόν να πλήξουν τη διαύγεια του τρόπου διοίκησης των ΕΚ και των Ινστιτούτων.

Οποιαδήποτε προσπάθεια θα οδηγήσει προς την ενίσχυση των πρακτικών ακαδημαϊκής ελευθερίας στα Ερευνητικά Κέντρα με αναβάθμιση του ρόλου, της συμμετοχής αλλά και της ευθύνης του Ερευνητή, κατά αναλογία του Νομικού Πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των ΑΕΙ/ΤΕΙ σε σχέση με τη συμμετοχή και τον ρόλο των μελών ΔΕΠ/ΕΠ. Υπάρχουν πολλά θέματα που χρήζουν βελτίωσης, στα οποία γίνεται αναφορά ανά άρθρο.

Η Εθνική Στρατηγική Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας απαιτεί ξεχωριστή δομή η οποία να αξιοποιεί την τεχνογνωσία πολλαπλών Υπουργείων και κατεξοχήν του Υπουργείου Ανάπτυξης με ισχυρότερη παρουσία αυτών από αυτή ενός συνδέσμου ανά Υπουργείο. Η παρατήρηση αφορά σε πολλαπλά άρθρα του νομοσχεδίου.

Η υλοποίησή του όμως ενέχει κινδύνους για την ανάπτυξη αλλά και για τη βιωσιμότητα της έρευνας στη χώρα μας. Επί της αρχής, η απόσυρση της πολιτείας από την υποχρέωση να καλύπτει τις πάγιες και ανελαστικές δαπάνες των Ερευνητικών Κέντρων φανερώνει μια αποκλειστικά επιχειρηματικού τύπου αντίληψη για την έρευνα, η οποία δεν συνάδει με την υποχρέωση για ενίσχυση της βασικής και της θεωρητικής έρευνας ούτε με τον στόχο για Ενιαίο Χώρο Παιδείας και Έρευνας, όπως συμβαίνει σε όλα τα ευρωπαϊκά, τουλάχιστον, κράτη.

Με το παρόν σχέδιο νόμου, και κατά παρέκκλιση της αναφερόμενης έννοιας της «διαρκούς αξιολόγησης», δεν ορίζονται προαποτυπωμένα κριτήρια αξιολόγησης των οργάνων διοίκησης της έρευνας. Κάθε νόμος οφείλει να τηρεί τις Συνταγματικές επιταγές (μεταξύ άλλων το δικαίωμα της αμοιβής για ίσης αξίας εργασίας, και της ίσης μεταχείρισης για όλους τους όρους εργασίας). Παρότι δε αναφέρεται στο Ευρωπαϊκό χώρο έρευνας και οφείλει να εναρμονίζεται με τις σχετικές Ευρωπαϊκές Οδηγίες και Κατευθύνσεις, αυτό το σχέδιο νόμου δεν εναρμονίζεται με τα οριζόμενα στη «Χάρτα του Ερευνητή – Κώδικας δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών» (ΧκΚ). Επιπλέον, το σχέδιο νόμου ενώ αναφέρεται στη βέλτιστη αξιοποίηση του ερευνητικού προσωπικού, αγνοεί το Τεχνικό και Διοικητικό προσωπικό, θεωρώντας το αναλώσιμο και ανάξιο οιασδήποτε μέριμνας.

Η καθοριστική για το μέλλον της Χώρας αναδιάρθρωση του αναπτυξιακού μοντέλου της, απαιτεί έμφαση στην Παιδεία, την Έρευνα, την Τεχνολογική Ανάπτυξη και την Καινοτομία. Η μετάβαση της ελληνικής οικονομίας σε μια σύγχρονη «Οικονομία της Γνώσης»,

με έμφαση στο ανθρώπινο κεφάλαιο και στην παραγωγή διεθνώς ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και γνωστικής αξίας, μπορεί να αποτελέσει τη διέξοδο από την κρίση που διέρχεται η Χώρα.

Όραμα, λοιπόν, της Ελληνικής Πολιτείας πρέπει να αποτελεί η ανάδειξη της έρευνας σε πεδίο προώθησης της επιστήμης, σε μοχλό ανάπτυξης της Χώρας και σε κινητήριο δύναμη αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού της.

Σε όλες τις δημόσιες προφορικές παρουσιάσεις και συζητήσεις που έγιναν πριν την δημοσιοποίηση του παρόντος Σχεδίου Νόμου, η βούληση και η προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση δεν έλειψαν από τη μεριά της ΓΓΕΤ, ως υπευθύνου για τη σύνταξη αυτού του υπό διαβούλευση Σχεδίου Νόμου.

Η δημοσιοποίηση όμως και η επακόλουθη μελέτη του Σχεδίου Νόμου, έδειξαν μια διαφορετική πραγματικότητα.

Θα ήταν άδικο να μην επισημάνουμε ότι το Σχέδιο Νόμου, λαμβάνει μέριμνα για αρκετά θέματα που αφορούν το σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση της Έρευνας, την αναβάθμιση του ρόλου του ΕΣΕΤ, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής Φ.Π.Α, την κινητικότητα του ερευνητικού προσωπικού, τη σύνδεση της Έρευνας με την παραγωγή και την επιχειρηματικότητα και βήματα προς την κατεύθυνση δημιουργίας του Ενιαίου Χώρου Εκπαίδευσης και Έρευνας μεταξύ Παν/μιων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Κέντρων. Το παρόν Σχέδιο Νόμου περιέχει:

α) Την εγκαθίδρυση μιας απόλυτης και ανεξέλεγκτης Διευθυντοκεντρικής εξουσίας, η οποία θα τείνει σε «Γερουσία Διευθυντών», καθώς έχει «εξαφανισθεί» οποιαδήποτε πρόβλεψη ορίου ηλικίας υπήρχε σε προηγούμενους νόμους, για την κατάληψη θέσης Διευθυντή.

Και

β) την πλήρη απαξίωση και περιθωριοποίηση του Τεχνικού και Διοικητικού προσωπικού των Ερευνητικών Κέντρων, το οποίο απαρτίζεται στην συντριπτική του πλειοψηφία από Επιστημονικό προσωπικό ιδιαίτερας υψηλών προσόντων (Π.Ε./Τ.Ε., M.Sc., Ph.D.) και υψηλής ή/και σπάνιας επιστημονικής/τεχνικής εξειδίκευσης. Παράλληλα το προσωπικό αυτό αποτελεί περίπου το 70% του τακτικού προσωπικού των Ε.Κ.

Εκφράζουμε την ιδιαίτερη ανησυχία μας ότι εφόσον δεν αρθούν/διορθωθούν αυτές οι δυο τελείως άστοχες προτάσεις, τα Ελληνικά Ερευνητικά Κέντρα κινδυνεύουν να μετατραπούν σε «Τριτοκοσμικού τύπου χώρους εργασίας και Ανάπτυξης», το οποίο μακράν απέχει από το Ευρωπαϊκό μοντέλο Ανάπτυξης που θα έπρεπε να έχουμε ως πρότυπο.

Ζητάμε, λοιπόν, τη δημιουργία ενός ενιαίου, δημοκρατικού και ελκυστικού πλαισίου λειτουργίας για όλους τους ερευνητικούς φορείς, προσαρμοσμένου στις ιδιαιτερότητες της έρευνας και συμβατού με τις ευρωπαϊκές νόρμες όπως η «Χάρτα του Ερευνητή», το οποίο μεταξύ άλλων θα περιλαμβάνει και τον ορισμό ενιαίας διαδικασίας αξιολόγησης όλου του προσωπικού ανεξαιρέτως, συμπεριλαμβανομένων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Διευθυντών, του Επιστημονικού Συμβουλίου και του Επιστημονικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου.

Τόσο τα υπάρχοντα όργανα Διοίκησης (ΔΣ, Διευθυντές, ΕΓΣΙ), όσο και τα προς ορισμό Επιστημονικό Συμβούλιο Ερευνητικού Κέντρου και το Περιφερειακό Επιστημονικό Συμβούλιο (ΠΕΣ) πρέπει και αυτά να υπόκεινται σε διαδικασίες αξιολόγησης, που μέχρι τώρα είναι έμμεσες ή ανύπαρκτες.

Μάλιστα, με δεδομένα τα κακώς κείμενα και τις λανθασμένες διοικητικές αποφάσεις σε όλα αυτά τα χρόνια λειτουργίας των Ε.Κ., λόγω άγνοιας του νομικού, οικονομικού, τεχνικού και διοικητικού θεσμικού πλαισίου, θεωρούμε ως ορθότερη λύση τον διαχωρισμό της

επιστημονικής καθοδήγησης από την οικονομοτεχνική διοίκηση ενός Ερευνητικού Κέντρου, με τη θεσμοθέτηση Επιστημονικού Συμβουλίου και Διοικητικού Συμβουλίου, με διακριτούς ρόλους και αρμοδιότητες.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι η διαφάνεια, η αντιπροσωπευτικότητα, η συλλογική συμμετοχή και ευθύνη στη λήψη των αποφάσεων αποτελούν την πεμπτούσια της αξιοκρατίας, της χρηστής διοίκησης και διαχείρισης και της συμμετοχικής Δημοκρατίας, ιδιαίτερα για διαδικασίες και όργανα που αφορούν και τη διαχείριση δημόσιου χρήματος.

Ο αποκλεισμός της συμμετοχής των εργαζομένων από το Διοικητικά Συμβούλια των Ερευνητικών Κέντρων αποτελεί για μας κατάφορη καταπάτηση των παραπάνω αρχών.

Η έως τώρα εμπειρία έχει αποδείξει ότι ποτέ δεν δημιουργήθηκε πρόβλημα στη λειτουργία των Δ.Σ. των Ερευνητικών Κέντρων – Ινστιτούτων λόγω της συμμετοχής τους. Απεναντίας η παρουσία τους λειτουργεί συχνά ως ισχυρός συνδετικός και σταθεροποιητικός παράγοντας μεταξύ των Ινστιτούτων και των Κέντρων. Αποτελεί δε, την άμεση αναγνώριση της σημαντικής συνεισφοράς τους στο Ερευνητικό γίνεσθαι της χώρας μας. Στα πλαίσια της αναβάθμισης του κλάδου του Τεχνικού (επιστημονικού και μη) και Διοικητικού προσωπικού ζητάμε: α) Καθιέρωση οικονομικών κινήτρων χωρίς καμία επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού για το Τεχνικό και Διοικητικό προσωπικό, κατ' αντιστοιχία εκείνων των συνεργαζομένων μελών ΔΕΠ και των ερευνητών, με σαφώς διατυπωμένους κανόνες και κριτήρια και επιβράβευση των Αρίστων.

Η διαδικασία παροχής και το ύψος πρόσθετων αμοιβών πρέπει να αφορά στο σύνολο του προσωπικού των ΕΚ, ως οικονομικό κίνητρο για την προσέλκυση εξωτερικών χρηματοδοτήσεων και να καθορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό των Ερευνητικών Κέντρων. Η προσέλκυση εξωτερικών χρηματοδοτήσεων, η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και η επίτευξη ιδιωτικών εσόδων από

παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών, δεν επιτυγχάνεται μονάχα από τους Ερευνητές ενός εργαστηρίου ή μιας ερευνητικής ομάδας. Χωρίς την επίπονη προσπάθεια και την ουσιαστική συμβολή, όλου του προσωπικού ενός εργαστηρίου ή μιας ερευνητικής ομάδας, τίποτε δεν θα ήταν εφικτό.

Σε συνέχεια της ορθής λογικής της εξαίρεσης των Ερευνητικών Φορέων από τις ρυθμίσεις του άρθρου 27 του Νόμου 4110/2013 και των προβλέψεων της παρ. 4 του άρθρου 22 του παρόντος Σχεδίου Νόμου, θα αναμέναμε και την εξαίρεση του προσωπικού των φορέων αυτών από τις πάσης φύσεως μισθολογικές περικοπές του στενού και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, κατά το τμήμα που αυτές δεν προέρχονται από την Τακτική Χρηματοδότηση και δεν επιβαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό του Κράτους.

Διαχρονικό πρόβλημα που οδηγεί σε δυσλειτουργία των ερευνητικών ιδρυμάτων, ειδικά των Ν.Π.Ι.Δ και σε μόνιμη ανασφάλεια των εργαζομένων σε αυτά, αποτελεί η συστηματική υποχρηματοδότησή τους από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους. Για το λόγο αυτό ζητάμε κάλυψη τουλάχιστον της μισθοδοσίας του τακτικού προσωπικού από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους.

Παράλληλα, στην κατεύθυνση υποστήριξης του θεσμού της οικογένειας και της μητρότητας για τους εργαζόμενους στα Ερευνητικά Κέντρα, πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη άμεσης χρηματοδότησης για τη δημιουργία και τη στελέχωση υποδομών, δομών και δραστηριοτήτων, που διευκολύνουν την καθημερινότητα των απασχολούμενων στην Έρευνα. Οι αντίξοες συνθήκες εργασίας, ιδιαίτερα για τις μητέρες – ερευνήτριες, χωρίς ωράριο εργασίας, θα μπορούσαν να βελτιωθούν σημαντικά με τη δημιουργία Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών προσχολικής ηλικίας και χώρους μελέτης και άθλησης για παιδιά σχολικής ηλικίας.

Στο σχέδιο νόμου δεν προβλέπονται διαδικασίες αξιολόγησης των οργάνων διοίκησης, στα οποία εξακολουθεί η ίδια παλιά συνταγή της

συντεχνίας των καθηγητών όπου μπορούν να έχουν μέχρι 4 θητείες. Παράδειγμα σωστής διοίκησης και διαχείρισης των ερευνητικών κέντρων

<http://www.fraunhofer.de/en/about-fraunhofer/structure-organization.html>

Το υπάρχον Νομικό Πλαίσιο που διέπει την οργάνωση και τη διαχείριση της έρευνας στην Ελλάδα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητικό. Τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα προέρχονται από το ότι δεν εφαρμόζεται, σε μεγάλο βαθμό.

Είναι γεγονός ότι η έρευνα και η καινοτομία μπορούν να αποτελέσουν ένα εργαλείο ανάπτυξης μιας χώρας όπως η Ελλάδα, ειδικά σε μια περίοδο κρίσης. Ουσιαστικά, αποτελούν μια από τις ελάχιστες διεξόδους από την κρίση. Το ζήτημα είναι η πλήρης κατανόηση του παραπάνω από την πολιτική ηγεσία. Αν συμβαίνει κάτι τέτοιο, τότε υπάρχει αναγκαιότητα ενός νέου Νόμου για την έρευνα. Γιατί ένας Νόμος θα έδειχνε ότι υπάρχει πολιτική βούληση για αναβάθμιση της έρευνας.

Κατά την άποψή μου, δεν υπάρχει αυτή η αίσθηση. Κι αυτό γιατί η αναβάθμιση θα έπρεπε να περνάει από την αλλαγή δομών και την ρητή αύξηση χρηματοδότησης.

Πιο συγκεκριμένα, θα έπρεπε η έρευνα και καινοτομία να αποτελούν αντικείμενο τουλάχιστον Υφυπουργείου με αυτοτελείς δομές. Σε δεύτερο επίπεδο, το αντικείμενο θα έπρεπε να ανήκει σε αναπτυξιακό Υπουργείο και η ΓΓΕΤΚ να διατηρεί την αυτονομία της με διευρυμένες δομές και στελέχωση.

Τέλος, σε επίπεδο χρηματοδότησης, θα έπρεπε να δίνονται εχέγγυα (έως και να αναφέρεται ρητώς) ότι η χρηματοδότηση θα είναι αντίστοιχη των στόχων.

Αντίθετα, το Σχέδιο φαίνεται να ακολουθεί τη γραμμή προηγούμενων προσπαθειών να μην αλλάξει τα «κακώς κείμενα» αλλά να διεκπεραιώσει οργανωτικές μεταβολές στο τμήμα (μόνο) των ερευνητικών κέντρων που ανήκουν στη ΓΓΕΤ. Υπάρχουν επιμέρους θετικά σημεία που είναι αμφίβολο αν θα καλύψουν τους στόχους όπως αναφέρονται στο κείμενο του Άρθρου.

Η Έρευνα μπορεί να συμβάλλει τα μέγιστα στο ξεπέρασμα της κρίσης και στην ανάπτυξη της χώρας μας, όπως διαχρονικά υποστηρίζεται ακόμη και από τους κυβερνητικούς εταίρους.

Γι' αυτό προτείνουμε την αναβάθμιση της Γ.Γ.Ε.Τ. σε Υπουργείο Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας το οποίο θα εποπτεύει το σύνολο των Ερευνητικών Φορέων της Χώρας με μεταφορά των αντίστοιχων κονδυλίων από τα Υπουργεία στα οποία υπάγονται αυτή τη στιγμή.

Η διεύρυνση της διαφάνειας, της δημοκρατίας και της συμμετοχής στην Έρευνα μπορεί να συμβάλλει θετικά στην ερευνητική διαδικασία και ανάπτυξη.

Ο κρατικός προϋπολογισμός καλύπτει το σύνολο των λειτουργικών δαπανών και της μισθοδοσίας των μονίμων και αορίστου χρόνου εργαζομένων των Ερευνητικών Φορέων

Θεσμοθετούνται οι εθνικές συγχρηματοδοτήσεις (Matching Funds – MF) Ευρωπαϊκών Ανταγωνιστικών Προγραμμάτων, οι οποίες καταβάλλονται στο τέλος κάθε έτους

Σχετικά με τη θητεία και τα όρια ηλικίας των Διευθυντών πιστεύουμε ότι κακώς αφαιρέθηκε η πρόβλεψη ορίου ηλικίας για τον Διευθυντή του Κέντρου όπως και του Ινστιτούτου. Συνεπώς

Ο νόμος 1514/85 ήταν μάλλον ένας πρωτοποριακός νόμος. Είναι όμως ένας παλιός νόμος, που χρειάζεται να εκσυγχρονιστεί. Γι αυτό κάθε ΓΓΕΤ που έρχεται (και μετά από κανένα εξάμηνο παρέρχεται)

προσπαθεί να πλασάρει ένα νέο νόμο για την έρευνα και να βάλει ντε και καλά τη δική του σφραγίδα. Βέβαια δεν τα καταφέρνει. Κι αυτό γιατί δεν στηρίζεται στην εμπειρία που έχει αποκτήσει τόσα χρόνια η ερευνητική κοινότητα, αλλά φωνάζει παρατρεχάμενους, συνήθως, Καθηγητές που δεν έχουν καμμία σχέση με τα Ερευνητικά Κέντρα ή Διευθυντές που επίσης έρχονται και παρέρχονται να του σχεδιάσουν ένα νόμο. Ο ίδιος, συνήθως, δεν έχει άποψη για το που πρέπει να πάει η έρευνα σε μια χώρα, όπως η δική μας, ειδικότερα, μάλιστα σήμερα, που βιώνουμε μια οικονομική κρίση και πως θα μπορούσε η έρευνα να βοηθήσει πραγματικά στην ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού. Γι αυτό δεν δίνει κατευθύνσεις στους παρατρεχάμενους, οι οποίοι το πρώτο που προσπαθούν είναι πως θα βουλευτούν (με θητείες που δεν τελειώνουν ποτέ, χωρίς όρια ηλικίας στην κατάληψη θέσεων Διευθυντών, με τους Διευθυντές να έχουν μόνο αυτοί το λόγο για την πορεία του Ινστιτούτου και να κυριαρχούν επί των ειλωτών ερευνητών). Αποτέλεσμα μιας τέτοιας διαδικασίας είναι φαίνεται και το σχέδιο νόμου που έχει κατατεθεί για διαβούλευση. Το σχέδιο αυτό όποιος σεβόταν τον εαυτό του δεν θα το κατέθετε ποτέ σε αυτή του τη μορφή. Βρίθει λαθών, αντιφάσεων, ασαφειών, εσκεμμένων αοριστιών, κενών, και το κυριότερο δεν έχει στόχο και δεν έρχεται να διορθώσει προς το καλύτερο τα προβλήματα που τόσα χρόνια έχει συγκεντρώσει η εμπειρία της ερευνητικής κοινότητας από την εφαρμογή του 1514, (η οποία με μια φοβερή συνέπεια, ανελλιπώς, συμμετέχει σε κάθε προσπάθεια ανανέωσης του νομοθετικού πλαισίου), αλλά μάλλον έρχεται να δημιουργήσει νέα προβλήματα. Τα βασικά ερωτήματα που πρέπει να θέσει όποιος διαβάσει το νόμο αυτό είναι: γιατί χρειάζεται αυτός ο νόμος; Φέρνει μήπως κάτι καινούριο που δεν το είχε ο ν. 1514/85; Λύνει κάποια προβλήματα που είχαν προκύψει από την εφαρμογή του και βελτιώνει μήπως τη θέση των ερευνητών; Λύνει το πρόβλημα της εθνικής χρηματοδότησης της έρευνας; Λύνει το πρόβλημα του brain-drain; Λύνει το πρόβλημα της γήρανσης του προσωπικού και της μη

ανανέωσής του; Το ευχολόγιο του Άρθρου 1 πως καλύπτεται με τα επόμενα άρθρα;

Ο νέος νόμος για την έρευνα γενικά περιγράφει το πλαίσιο της προσπάθειας για τεχνολογική ανάπτυξη, αριστεία κ.λ.π. Κατά τη γνώμη μου έχει αρκετά καλά στοιχεία και αρκετά που χρειάζεται να βελτιωθούν/αποσαφηνιστούν.

Βασική προϋπόθεση ώστε να λειτουργήσει βοηθητικά προς την προαγωγή της έρευνας είναι να συνοδεύεται και από αύξηση της εθνικής χρηματοδότησης των ΕΚ, όπως αυτή περιγράφεται σε όλες τις εξωτερικές αξιολογήσεις των κέντρων (π.χ. Rand).

Αύξηση της χρηματοδότησης για την έρευνα αποκλειστικά από την συμμετοχή των Ελληνικών ιδιωτικών φορέων είναι εφικτή μόνο σε ένα μικρό κλάσμα των ερευνητικών δραστηριοτήτων της χώρας. Όταν η εθνική χρηματοδότηση φτάσει σε σημείο να καλύπτονται οι βασικές ερευνητικές ανάγκες κάθε ΕΚ, μόνο τότε θα αρχίσει να δρα πολλαπλασιαστικά η εύρεση Ευρωπαϊκών και εγχώριων ιδιωτικών πόρων.

Θα πρέπει να υπάρχει και μια πρόβλεψη ενίσχυσης της έρευνας των κοινωνικών επιστημών, καθώς από τη μια το πλαίσιο της «αγοράς» δεν βοηθά την χρηματοδότησή τους, από την άλλη ιδίως σε μια περίοδο οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, οι επιστήμες αυτές έχουν τεράστια σημασία η οποία δεν αξιολογείται μόνο με οικονομικά κριτήρι

Η Ελληνική επιχειρηματική βάση αποτελείται κατά 98% από ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ. Αν δεν εστιάσετε με αφετηρία αυτή την παράμετρο, σύνδεση έρευνας και επιχειρηματικής παραγωγής ΔΕΝ ΘΑ ΕΠΙΤΥΧΕΙ ΠΟΤΕ Η ΧΩΡΑ. Οι φραστικές διατυπώσεις ΔΕΝ αρκούν. Ο οδικός χάρτης ή έστω το ΠΛΑΙΣΙΟ του για εξειδίκευση στη συνέχεια με κάποιο τρόπο, απουσιάζει.

Ακούσαμε πρόσφατα σε εκδήλωση φοιτητών για την καινοτομία και έρευνα – θέσεις εργασίας στην Ε.Ε, μέλος του συμβουλίου

διοίκησης να μας λέει ότι η βουλή πχ της Ολλανδίας επισκέπτεται τα πανεπιστήμια και ρωτάει: Τι κάνετε ώστε ο ολλανδός φορολογούμενος να πληρώνει φόρους για σας;

Σκοπός των Εθνικών Ερευνητικών Υποδομών είναι η κινητοποίηση των διδασκόντων και των διασκομένων σε σύγχρονες κατευθύνσεις. Τα Ερευνητικά Προγράμματα δεν πρέπει να είναι μόνον ανταγωνιστικά αλλά και παρακινητικά. Σε όλους τους καλούς ερευνητές πρέπει να τους δίνεται η ευκαιρία έρευνας. Είναι απαραίτητη για την προώθηση συναφών (π.χ. εκπαιδευτικών) σκοπών.

Η υλοποίηση των ορισμών των Άρθρων 5Α και 16 του Συντάγματος, σύμφωνα με τα οποία «... η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, η δε ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελούν υποχρέωση του Κράτους ».

[Το σύνταγμα μπορεί να το γράφει αλλά στη πραγματικότητα η τέχνη, η επιστήμη η έρευνα και η διδασκαλία όλο και περισσότερο απο ιδέες που πλάθονται με το να μοιράζονται απο άνθρωπο σε άνθρωπο,μετατρέπονται σε ιδέες-εμπορεύματα που πουλιούνται και αγοράζονται.

Και τα εμπορεύματα δεν είναι κάτι που μοιράζονται, αλλά κάτι που αποτελούν «πνευματική ιδιοκτησία». Έτσι η τέχνη αν πρέπει να πουλιέται θα αγοράζεται μόνο απο αυτούς που έχουν λεφτά. Η επιστήμη θα αναπτύσσεται μόνο απο μεγαλοεπενδυτές που οι έρευνες θα τους αποδώσουν την αυτοαναπαραγωγή του κεφαλαίου που επένδυσαν. Η διδασκαλία θα στοχεύει σε μια αυστηρή εξειδίκευση, η οποία με τους ρυθμούς παραγωγής ιδεών ίσως και να είναι άχρηστη με το τέλος των σπουδών, αφού η διδασκαλία αυτή θα θεωρείτε απαρχαιωμένη πιά.

Το Σύνταγμα θα είχε ουσία αν εφαρμόζονταν πολιτικές που όντως άφηναν την ιδέα να διακινείται και «χτίζεται» ελεύθερα, κάτι που δεν συνάδει με τις οικονομικές πολιτικές που προτείνουν τα μνημόνια που

προωθούν κυρίως «ιδιωτικοποιήσεις» ακόμα και της ιδέας !

Τα επί μέρους σχόλια στα επί μέρους Άρθρα του Νομοσχεδίου, όπως υποβλήθηκαν στη διαβούλευση, συνοψίζονται, ως εξής:

Άρθρο 1. Αντικείμενο- Σκοποί : 39 σχόλια.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων υπέβαλε γενικές παρατηρήσεις ή όλες τις κατ'άρθρον παρατηρήσεις τους επί του νομοσχεδίου στο πλαίσιο του άρθρου 1.

Άρθρο 2. Έννοια όρων- Συντμήσεων: 18 σχόλια

Διατυπώθηκαν σχόλια και προτάσεις ως προς τους ορισμούς του «Ερευνητή», «Λοιπών Φορέων», «Ιδρύματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», «Αξιολόγησης», «ΕΤΠ», «Εφαρμοσμένης Έρευνας», «Βασικής Έρευνας», «Ερευνητικού Φορέα», «Επιστημονικής και Τεχνολογικής Καινοτομίας» κλπ. Υπήρχαν πρότασεις όπως να αφαιρεθούν τα φυσικά πρόσωπα από τους «Λοιπούς Φορείς», τα «Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» να αλλάξουν σε «ΑΕΙ», να γίνει διάκριση μεταξύ «νέων ερευνητών» και «πεπειραμένων ερευνητών». Επισημάνθηκε ότι απουσιάζει ο ορισμός της «Έρευνας», «Μελέτης», «Προγράμματος», «Έργου» και να προτάθηκε να εισαχθεί ο ορισμός της «Νέας Επιχείρησης» με βάση την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία αλλά και ο ορισμός «ερευνητικό-επιστημονικό προσωπικό». Τέλος επισημάνθηκε από ορισμένους συμμετέχοντες ότι θα πρέπει να θεσμοθετηθεί διακριτικός ρόλος μεταξύ των φορέων σχεδιασμού πολιτικής και των φορέων καλής εκτέλεσης και ελέγχου των έργων.

Άρθρο 3. Πεδίο Εφαρμογής: 13 σχόλια

Ορισμένοι συμμετέχοντες σχολίασαν την έλλειψη του Παραρτήματος Ι το οποίο εκ παραδρομής είχε παρεισφρύσει αντί της παραπομπής στο σχετικό άρθρο 40. Διατυπώθηκε η άποψη, ότι οι διατάξεις του

νόμου εφαρμόζονται «κατά περίπτωση», κάτι το οποίο φαίνεται να εισάγει ένα ερευνητικό σύστημα πολλών ταχυτήτων. Προτάθηκε επίσης, ότι τα εκτός ΓΓΕΤ Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα, μπορούν/θα πρέπει να αναφέρονται ονομαστικά, ειδάλλως η υπαγωγή αυτών, καθώς και των Ερευνητών τους, στις ρυθμίσεις του παρόντος ν/σ είναι πιθανόν να θεωρηθεί προαιρετική και να μην υλοποιηθεί. Ακόμη σχολιάστηκε ότι από άποψη αρμοδιοτήτων οργανισμών – ερευνητικών φορέων, όπως το ΕΘΙΑΓΕ, που έχουν συγχωνευθεί με μη ερευνητικούς φορείς ενόψει των μνημονιακών δεσμεύσεων στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος σ/ν θα πρέπει να αναφέρεται ρητά και να είναι δεσμευτική για τις διοικήσεις αυτών με σαφή χρονοδιαγράμματα και διατάξεις/οδηγίες εναρμόνισης του θεσμικού τους πλαισίου. Επίσης ζητήθηκε να αναφέρεται το ΕΘΙΑΓΕ στους φορείς και να προστεθούν τα ΕΤΠ-θερμοκοιτίδες.* Σχολιάστηκε τέλος ότι η φράση «ως προς τις ερευνητικές τους δραστηριότητες» (με αναφορά στα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης) αποτελεί πλεονασμό.

Άρθρο 4. Εθνική Στρατηγική Έρευνας , Τεχνολογίας και Καινοτομίας 16 σχόλια

Πολλοί σχολιαστές πρότειναν την εισαγωγή ή αναδιατύπωση σκοπών της ΕΣΕΤΑΚ, όπως η ενσωμάτωση του ελληνικού ερευνητικού συστήματος στο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, η μετατροπή της παραγόμενης γνώσης σε προϊόντα και υπηρεσίες προς όφελος της κοινωνίας και της οικονομίας, η ενίσχυση των επενδύσεων στην ΕΤΑΚ και ο ελεύθερος ανταγωνισμός στην προώθηση της διάχυσης της γνώσης, της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής , η συντήρηση και ενίσχυση των Εθνικών ερευνητικών υποδομών καθώς και ο Ευρωπαϊκός χώρος έρευνας, και η ενσωμάτωση και η ενίσχυση του «Τριγώνου της Γνώσης» που συγκροτούν η Έρευνα, η Ανώτατη Εκπαίδευση και η Καινοτομία σύμφωνα με τους στόχους και προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακόμη ορισμένοι συμμετέχοντες σχολίασαν ότι η αναφορά στους κρίσιμους θεματικούς τομείς είναι γενικόλογη, δεν αντικατοπτρίζει τις εθνικές προτεραιότητες και ότι θα πρέπει να αναδιαμορφωθούν με βάση τα ελληνικά δεδομένα.

Επίσης υπήρχαν σχόλια για το ότι θα πρέπει να θεσμοθετηθεί μηχανισμός και οι διαδικασίες στη βάση των οποίων θα διαμορφώνεται και θα επικαιροποιείται η ΕΣΕΤΑΚ.

Τέλος, επισημάνθηκε ότι απαιτείται άμεσα η Ενθάρρυνση Επιχειρήσεων μέσω κατάλληλων και ευέλικτων χρηματοδοτικών εργαλείων στην υλοποίηση εφαρμοσμένης έρευνας που θα στοχεύει σε πολύ συγκεκριμένα (καθετοποιημένα) προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης εμπορικής αξίας.

Άρθρο 5. Σχέδιο Δράσης : 8 σχόλια

Σύμφωνα με ορισμένους συμμετέχοντες απουσιάζει η διαδικασία με την οποία διαμορφώνεται το Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή της ΕΣΕΤΑΚ. Πολλοί σχολίασαν ότι δεν προβλέπεται/εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση για την εφαρμογή του και η διαδικασία αξιολόγησης/αποτίμησης της δράσης και των αποτελεσμάτων της. Ακόμη ότι το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει να διατίθεται σε διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης πριν από την ψήφισή του από τη Βουλή. Η διάρκεια του τέλους, έχει κριθεί ότι θα έπρεπε είναι 5 έτη ώστε να δίνεται η δυνατότητα αναπροσαρμογής των στόχων ανάλογα με τις συνθήκες.

Άρθρο 6. Όργανα: 18 σχόλια

Οι απόψεις διίστανται ως προς τον αριθμό και την επιλογή των οργάνων. Ενδεικτικά, ορισμένοι συμμετέχοντες ζήτησαν την προσθήκη των τεχνολογικών φορέων στα Όργανα σχεδιασμού και εφαρμογής ΕΣΕΤΑΚ, ενώ άλλοι τα ΕΤΠ-Θερμοκοιτίδες ή τις θεματικές τεχνολογικές πλατφόρμες. Πολλοί ωστόσο αναφέρθηκαν στον περιορισμό των Οργάνων ακόμη και στα πρώτα 4 επίπεδα, λόγω της πολυπλοκότητας και δυσκινισίας του σχήματος διοίκησης. Για

τον λόγο αυτό ένας συμμετέχων έκρινε αναγκαίο να είναι σαφής η ανάληψη συντονισμού των δράσεων σχεδιασμού και εφαρμογής από έναν εξ αυτών και συγκεκριμένα από τη ΓΓΕΤ. Επίσης αρκετοί από τους συμμετέχοντες παρατήρησαν ότι αντί για τις Περιφέρειες να οριστούν ως αρμόδια Όργανα τα Περιφερειακά Επιστημονικά Συμβούλια.

Άρθρο 7. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων:ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ : 9 σχόλια

Επί του άρθρου αυτού τα σχόλια κυρίως επικεντρώνονται στην μοναδική αναφορά στο νσχ «Εθνικός Χώρος Έρευνας» και παρατηρείται ότι λείπει οργανωμένη δέσμη ρυθμίσεων για την υλοποίησή του και παραμένει αρκετά ασαφής ως προς τον τρόπο και τα κριτήρια υλοποίησής της. Ένας σχολιαστής πρότεινε την αναφορά της λέξης Έρευνα στον τίτλο του ΥΠΑΙΘ. Άλλος δε υποστηρίζει ότι, δεν προκύπτει ποιος καταρτίζει το Σχέδιο Δράσης μεταξύ των ΓΓΕΚ, ΥΠΑΙΘ και ΕΣΕΚ.

Άρθρο 8. Γενική Γραμματεία Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας αρμοδιότητες:16

Πολλοί σχολιαστές του άρθρου αυτού επιφυλλάσσονται για το βάρος που αναλαμβάνει η ΓΓΕΚ με το νόμο αυτό, ως αρχής σχεδιασμού , υλοποίησης και αξιολόγησης ΕΣΕΤΑΚ. Από την άλλη υπάρχουν σχολιαστές που προτείνουν την εισαγωγή επιπλέον αρμοδιοτήτων, (όπως ο σχεδιασμός και η προκήρυξη δράσεων και προγραμμάτων υποστήριξης της έρευνας της τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας και του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού, η παρακολούθηση πιστοποίησης και αποτίμηση των προτάσεων εκπόνησης μελετών και υλοποίησης προγραμμάτων) ή ζητούν διευκρινίσεις αναφορικά με αυτές.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι δεν μπορεί η ίδια αρχή να χρηματοδοτεί και να αξιολογεί λόγω ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων. Με το άρθρο αυτό η ΓΓΕΚ ρυθμίζει τα πάντα αναφορικά με το ΕΣΕΚ και τα ΤΕΣ

καταλύοντας έτσι την όποια ανεξαρτησία των οργάνων αυτών.

Προτείνεται επίσης από έναν σχολιαστή η συγκέντρωση όλων ανεξαιρέτως των Ερευνητικών Φορέων της χώρας στη ΓΓΕΚ η οποία σε συνεργασία με το ΕΣΕΚ αναλαμβάνει τον κεντρικό ρόλο στη διαχείριση στρατηγικής για την ΕΤΑΚ ΚΑΙ ΤΗΝ πλήρη ευθύνη της υλοποίησης , ως Ενιαίου Φορέα της διαχείρισης όλων των ερευνητικών κονδυλίων και β της εφαρμογής ενός ενιαίου συστήματος αξιολόγησης.

Τέλος, αρκετοί από τους σχολιαστές του άρθρου αυτού θεωρούν ότι πρέπει να προβλεφθεί διαδικασία αξιολόγησης για την αποτελεσματικότητα της ΓΓΕΚ.

Άρθρο 9. Σύνδεσμος Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας των Υπουργείων:10

Οι συμμετέχοντες σχολίασαν θετικά την ύπαρξη Συνδέσμου ΕΤΑΚ σε κάθε Υπουργείο. Δίστανται ωστόσο οι απόψεις εάν ο Σύνδεσμος θα πρέπει να είναι πρόσωπο ή υπηρεσία. Συγκεκριμένα και πολλοί προτείνουν το κάθε Υπουργείο να ορίσει ένα άτομο από τα εξειδικευμένα στελέχη του ως Σύνδεσμο ΕΤΑΚ με τη ΓΓΕΚ , το οποίο να έχει πρότερη ερευνητική εμπειρία, ενώ η γνώμη άλλων συμμετεχόντων συμμαρτίζεται ότι θα πρέπει να οριστεί υπηρεσία σε κάθε Υπουργείο διότι θεωρούν ότι μόνο ένας υπάλληλος δεν αρκεί να καλύψει όλο το αντικείμενο και αφετέρου να διασφαλίσει τη συνέχεια. Επίσης δίστανται οι απόψεις των σχολιαστών ως προς τα προσόντα του Συνδέσμου ή του προϊσταμένου του Συνδέσμου σε περίπτωση υπηρεσίας. Ορισμένοι ασπάζονται την άποψη ότι θα πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών και η θητεία σε ανάλογες ερευνητικές/ επιχειρηματικές δραστηριότητες/ θέσεις και άλλοι πάλι προτείνουν ο Σύνδεσμος να είναι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή να γίνει απαλοιφή της διατύπωσης αφήνοντας στη διακριτική ευχέρεια του κάθε Υπουργείου να ορίσει το στέλεχος.

Άρθρο 10.Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΕΣΕΚ) :18

Η πλειοψηφία των σχολιαστών θετικά αξιολογεί τον θεσμό αυτό. Ωστόσο, εκφράστηκε και η άποψη ότι η εμπλοκή του ΕΣΕΚ στην υλοποίηση της ΕΣΕΤΑΚ θα οδηγήσει σε καθυστερήσεις.

Όσον αφορά το ρόλο του ΕΣΕΚ πολλοί συμμετέχοντες σχολιάζουν ότι ο νέος νόμος τον υποβαθμίζει και ότι φαίνεται να του έχει αφαιρέσει τον εισηγητικό ρόλο, ότι δεν έχει ουσιαστική και αποφασιστική παρέμβαση, δε διαθέτει χρήσιμες αρμοδιότητες και ότι θα πρέπει να επιφορτισθεί είτε με ευθύνη συνολικής αξιολόγησης των δομών είτε να καταργηθεί.

Προτάθηκε η δημιουργία ενός Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας Ανώτατης Εκπαίδευσης και Καινοτομίας το οποίο να είναι ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο του ΥΠΑΙΘ και άλλων Υπουργείων και στο οποίο θα ενσωματωθεί το ΕΣΕΚ. Άλλος σχολιαστής δε, προτείνει την ενσωμάτωση του ΕΣΕΚ στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας το οποίο θα μετονομαστεί σε Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, Έρευνας και Καινοτομίας. Διατυπώθηκε ακόμη η άποψη ότι ενόψει του νέου status που ο συντάκτης του νόμου θέλει να δώσει στο ΕΣΕΚ, δεδομένου ότι αναφέρεται μόνο στο ΓΓΕΚ, αυτό να μετονομαστεί σε Συμβούλιο ΕΤΑΚ.

Αρκετοί επίσης θεωρούν ότι πρέπει να διασφαλιστεί η εκλογή ικανού αριθμού μελών του ΕΣΕΚ από την ερευνητική κοινότητα/ερευνητές ειδικούς σε βασικές εθνικές θεματικές. Διατυπώθηκε και η άποψη ότι θα πρέπει να εκπροσωπείται και ο παραγωγικός τομέας όπως και οι καινοτόμες επιχειρήσεις στο ΕΣΕΚ.

Τέλος ορισμένοι σχολιαστές παρατήρησαν ότι πρέπει να υπάρχει πρόνοια η εκπροσώπηση να προέρχεται από όλα τα γνωστικά αντικείμενα και κυρίως από τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες αλλά και εκπροσώπηση των θεματικών εθνικών πλατφορμών σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Άρθρο 11. Επιλογή, Διορισμός Μελών, Λειτουργία ΕΣΕΚ:10

Τα σχόλια που συγκεντρώθηκαν στο άρθρο αυτό αναφέρουν ότι υποβαθμίζεται ο ρόλος των ΤΕΣ κατονομάζοντάς τες ως Ομάδες εργασίας τα οποία θα πρέπει να συγκροτούνται υποχρεωτικά. Ακόμη ότι δεν είναι σαφής ο τρόπος επιλογής των μελών των ΤΕΣ.

Η διαδικασία επιλογής των μελών του ΕΣΕΚ έγινε πιο περίπλοκη χωρίς ουσιαστική βελτίωση στην κατεύθυνση της ανεξαρτησίας του ΕΣΕΚ.

Η αποστολή περιορίζεται σε γενικότητες και ορισμένα στοιχεία είναι μη ρεαλιστικά.

Έγιναν σχόλια και ως προς την κατηγοριοποίηση των γνωστικών αντικειμένων της Έρευνας ότι δηλαδή οι Ανθρωπιστικές επιστήμες και οι Τέχνες, καθώς και οι Επιστήμες Πληροφορικής και Μαθηματικά είναι ξεχωριστά γνωστικά αντικείμενα. Και ότι πιο δόκιμος είναι ο όρος «Τρόφιμα» και όχι «Αγροβιοδιατροφή».

Άρθρο 12. Περιφερειακά Επιστημονικά Συμβούλια:12

Να διαγραφούν οι αναφορές στο ΕΣΕΚ και να μεταφερθούν στην αμέσως προηγούμενη σχετική παράγραφο 11.

Η πλειοψηφία των σχολιαστών προτείνει η σύσταση των ΠΕΣ να μην είναι προαιρετική αλλά υποχρεωτική.

Τα Περιφερειακά Επιστημονικά Συμβούλια θεωρούνται θετικό μέτρο. Η Στρατηγική RIS3 όμως προβλέπει ήδη τη λειτουργία Περιφερειακών Συμβουλίων Καινοτομίας (ΠΣΚ), τα οποία έχουν υλοποιηθεί.

Διατυπώθηκε η γνώμη ότι τα ΠΕΣ να συντονίζονται και να εποπτεύονται από το ΕΣΕΚ και όχι από τη ΓΓΕΚ.

Άρθρο 13. Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα :19

Από το σκοπό των ερευνητικών κέντρων που είναι κυρίως η συμβολή στην ανάπτυξη της ΕΤΑΚ παραλείφθηκε η διεξαγωγή βασικής έρευνας που κατά τη γνώμη του σχολιαστή είναι ο βασικός λόγος ύπαρξης των ΕΚ. Προτάθηκε να συμπεριληφθούν και οι Τεχνολογικοί Φορείς στην παρ. 6 στη Σύνοδο των Διευθυντών των Ερευνητικών Κέντρων εποπτευόμενων από τη ΓΓΕΚ με σκοπό τον συντονισμό των δραστηριοτήτων τους, καθώς να εξαιρεθούν όπως και τα ερευνητικά κέντρα από το άρθρο 27 του Ν. 4110/2013. Η πρώτη σύνοδο να καθορίσει τα της λειτουργίας της.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων σχολίασε ότι τα Ινστιτούτα θα πρέπει να συνιστώνται με Νόμο όπως και τα Ερευνητικά Κέντρα και όχι απόφαση της ΓΓΕΚ και πολλοί ύστερα από σύμφωνη γνώμη του ΕΣΕΚ. Σχολιάστηκε επίσης ότι οποιαδήποτε μεταβολή στον ερευνητικό ιστό να γίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του ΕΣΕΚ. Επίσης τονίστηκε ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται με Νόμο τροποποίηση της νομικής φύσης ή μορφής των ΕΚ, των τεσσάρων Ν.Π.Δ.Δ. Ερευνητικών Κέντρων ώστε να υπάρχει ένα αναγκαίο και ισχυρό κομμάτι της Έρευνας στη Ελλάδα. Ακόμη όπου στη διάρθρωση κάποιου ΕΚ υφίσταται η Κεντρική Διοίκηση, αυτή να παραμείνει.

Τέλος στην παράγραφο 7, αναφορικά με τις πάσης φύσεως συμφωνίες Ερευνητικών Κέντρων με φορείς και επιχειρήσεις, θα πρέπει να καθοριστούν σαφείς προϋποθέσεις, για τη χρήση από αυτές των δημόσιων υποδομών και πόρων των Ερευνητικών Κέντρων και να ενισχυθούν ουσιαστικά οι ελεγκτικοί μηχανισμοί και η διαφάνεια στη λειτουργία των Ερευνητικών Κέντρων ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή διοίκηση και νομιμότητα

Άρθρο 14. Όργανα Διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων :6

Επί του άρθρου αυτού παρατηρήθηκε ότι διαφέρουν οι δομές των διοικήσεων των ΕΚ ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ της ΓΓΕΤ από το ιδρυτικό τους πλαίσιο και τους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας και ότι αυτό

θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη κατά την σύνταξη του νσχ.

Προτάθηκε από ορισμένους σχολιαστές να προστεθούν στα όργανα διοίκησης των ινστιτούτων η συνέλευση του Ινστιτούτου και το Επιστημονικό Συμβούλιο του Ιντιτούτου.

Ακόμη προτάθηκε η θεσμοθέτηση Επιστημονικού Συμβουλίου και Διοικητικού Συμβουλίου με διακριτούς ρόλους και αρμοδιότητες και η υιοθέτηση κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης και εσωτερικού ελέγχου στα ΕΚ σύμφωνα με το Ν. 3016/2002.

Άρθρο 15. Διοικητικό Συμβούλιο:27

Πολλοί σχολιαστές είναι της άποψης ότι δεδομένου ότι η ΓΓΕΚ αποτελεί εποπτεύουσα αρχή δεν είναι δεοντολογικά ορθό να συνδιοικεί, να εκπροσωπείται στο Δ.Σ. των ΕΚ και ότι έπρεπε να εξετασθεί το ενδεχόμενο συμμετοχής του εκπροσώπου της ΓΓΕΚ χωρίς ψήφο ή απλά ως παρατηρητή και σε θέματα που άπτονται της ΕΣΕΤΑΚ και λοιπών θεμάτων της ΓΓΕΚ. Επίσης δεν προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά και ο ρόλος του υπαλλήλου της ΓΓΕΚ ως μέλους ΔΣ του ΕΚ. Ο Πρόεδρος και ο Διευθυντής του Ινστιτούτου να είναι διαφορετικά πρόσωπα. Επίσης ζητήθηκε να διευρυνθεί ο αριθμός των Ερευνητών στο ΔΣ των ΕΚ.

Πολλοί σχολίασαν αρνητικά την κατάργηση του εκπροσώπου των διοικητικών και τεχνικών υπαλλήλων. Επίσης παρατηρήθηκε ότι η διεύρυνση του ΔΣ με εξωτερικά μέλη πρέπει να γίνει με προσοχή επιλέγοντας πρόσωπα υψηλού κύρους τα οποία ενισχύουν το όργανο με τη γνώση και εμπειρία από τον ερευνητικό χώρο.

Άρθρο 16. Διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου – Διευθυντές Ινστιτούτων:28

Το άρθρο αυτό συγκέντρωσε πολλά σχόλια. Συνοπτικά τα κυριότερα έχουν ως εξής: Η θητεία των μελών των Διευθυντών να είναι το πολύ τριετής άλλοι πάλι θεωρούν τετραετής και άλλοι πενταετής. Το όριο ηλικίας των υποψήφιων διευθυντών πρέπει να διατηρηθεί στα 62 ή

63 χρόνια. Η θέση του Διευθυντή θα πρέπει να είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Η Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης των υποψηφίων να αποτελείται μόνο από εξωτερικά μέλη, ενώ ορισμένοι προτείνουν ότι πρέπει να διασφαλιστεί η συμμετοχή της ερευνητικής κοινότητας του κάθε ερευνητικού κέντρου στη διαδικασία εκλογής τόσο του Διευθυντή του Κέντρου όσο και του Ινστιτούτου. Η αναπλήρωση του Διευθυντή να μη γίνεται από το Διευθυντή του Κέντρου διότι έτσι αμφισβητείται η αυτοτέλεια των Ινστιτούτων και ότι αποτελεί μη ρεαλιστική πρόβλεψη. Πρέπει να προβλέπεται η περιοδική ή έστω τελική αξιολόγηση του έργου του Διευθυντή ΕΚ ή Ινστιτούτου. Αναφορικά με την παρ. 11 του άρθρου 16 έχει παρατηρηθεί ότι όπως είναι διατυπωμένη η παράγραφος, επιβάλλει ποσοστό 2/3 στον προτεινόμενο από το Ε.Κ. κατάλογο μελών της Ειδικής Επιτροπής Κριτών καθώς και 2/7 των μελών που διορίζει ο ΥΠΑΙΘ να προέρχεται από το ίδιο Ερευνητικό Κέντρο, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε αρνητικά φαινόμενα εξάρτησης των υποψηφίων Διευθυντών από το προσωπικό του Ε.Κ. Αναφορικά με την παρ. 13. προτάθηκε ότι μετά από την επιτυχή ολοκλήρωση δύο θητειών των Διευθυντών του Ερευνητικού Κέντρου ή Ινστιτούτων τους, η εργασιακή σχέση τους με το Ερευνητικό Κέντρο να μπορεί να μετατραπεί σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου. Ακόμη προτάθηκε η προκήρυξη για τη θέση του Δ/ντή Κέντρου και Προέδρου του ΔΣ να είναι υποχρεωτικά διεθνής. Η προκήρυξη για την υποβολή υποψηφιοτήτων για τη θέση Δ/ντή Κέντρου και Δ/ντή Ινστιτούτου πρέπει να δημοσιοποιείται κατ' ελάχιστον έξι (6) μήνες προ της λήξης της θητείας των υπηρετούντων Δ/ντών. Η θητεία του Δ/ντή Κέντρου και Προέδρου του Δ.Σ. μπορεί να παραταθεί έως τρεις (3)

Άρθρο 17. Επιστημονικό Συμβούλιο Ερευνητικού Κέντρου-Επιστημονικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Ινστιτούτων : 35

Το άρθρο αυτό είχε από την πλειοψηφία των σχολιαστών θετική αξιολόγηση, συγκέντρωσε ωστόσο αρκετά σχόλια.

Ενδεικτικά η πλειοψηφία των σχολιαστών ζήτησε την πρόβλεψη της υπαγωγής των Ειδικών Λειτουργικών Επιστημόνων (ΕΛΕ) σε κατηγορία ερευνητικού προσωπικού, να γίνει ειδική αναφορά στους Συνεργαζόμενους Καθηγητές (Μέλη ΔΕΠ), να αποσαφηνιστεί ο ορισμός των ΕΛΕ, να αποσαφηνιστεί ότι οι μισθολογικές προβλέψεις των ΕΛΕ ισχύουν και για τα επιδόματα. Πολλοί θεωρούν ότι οι ΕΛΕ δεν είναι απαραίτητο να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και ότι αρκεί ο μεταπτυχιακός τίτλος ή η μεταπτυχιακή εξειδίκευση.

Αξιολογήθηκε θετικά η αντιστοίχιση των ερευνητικών βαθμίδων (Α,Β,Γ) με τις βαθμίδες των καθηγητών ΑΕΙ και προτάθηκε να υπάρξουν για τους εν ενεργεία Ερευνητές τέταρτης βαθμίδας αντίστοιχες ρυθμίσεις με αυτές του ν. 4009/2011 για του λέκτορες. Ακόμη κρίθηκε θετική η ρύθμιση η οποία παρέχει στο Ερευνητές όλα τα πλεονεκτήματα που παρέχει η σχετική ρύθμιση για τους καθηγητές ΑΕΙ και η εξίσωση των αποδοχών των ερευνητών με αυτές των Καθηγητών ΑΕΙ.

Θετικά αξιολογήθηκε ο διπλασιασμός του ωριαίου κόστους του ερευνητή , γεγονός που αναμένεται να διευκολύνει την απορροφητικότητα των ερευνητικών πόρων καθώς και τη διατήρηση των κενών οργανικών θέσεων του ερευνητικού προσωπικού.

Αρκετοί ήταν επίσης εκείνοι που παρατήρησαν ότι τα προσόντα του Έρευντη Γ χρήζουν αναμόρφωσης καθώς καταργείται η Δ'βαθμίδα, την οποία κατάργηση αξιολόγησαν θετικά.

Πολλοί ζήτησαν να προστεθεί πως η εργασιακή σχέση του ΕΚ ΝΠΔΔ με τους Ερευνητές Α' και Β' είναι μόνιμη και ότι οι ερευνητές Γ' που δεν προάγονται δικαιούνται μόνιμη (ΝΠΔΔ) ή αορίστου χρόνου (ΝΠΔΙ) θέση στο ελληνικό δημόσιο.

Άρθρο 18. Προσωπικό Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων: 5

Επί του άρθρου αυτού ορισμένοι σχολιαστές παρατήρησαν ότι θα πρέπει να υπάρξει χρονική δέσμευση των ΕΚ για τη σύνταξη νέων

εσωτερικών κανονισμών εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος (π.χ.6 μήνες) και η μη συμμόρφωση να επιφέρει ακυρότητα. Επίσης διατυπώθηκε η άποψη ότι οι Κανονισμοί Εργασίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν ζωτικά θέματα της λειτουργίας των ΕΚ, τα οποία θα πρέπει να ελέγχονται με τις διατάξεις του νσχ. Τέλος, προτείνεται τα θέματα διαχείρισης πνευματικής ιδιοκτησίας να ρυθμίζονται από τους εσωτερικούς κανονισμούς των ΑΕΙ και των ΕΚ.

Άρθρο 19. Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας των Ερευνητικών Φορέων: 5

Επί του άρθρου αυτού ορισμένοι σχολιαστές παρατήρησαν ότι θα πρέπει να υπάρξει χρονική δέσμευση των ΕΚ για τη σύνταξη νέων εσωτερικών κανονισμών εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος (π.χ.6 μήνες) και η μη συμμόρφωση να επιφέρει ακυρότητα. Επίσης διατυπώθηκε η άποψη ότι οι Κανονισμοί Εργασίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν ζωτικά θέματα της λειτουργίας των ΕΚ, τα οποία θα πρέπει να ελέγχονται με τις διατάξεις του νσχ. Τέλος, προτείνεται τα θέματα διαχείρισης πνευματικής ιδιοκτησίας να ρυθμίζονται από τους εσωτερικούς κανονισμούς των ΑΕΙ και των ΕΚ.

Άρθρο 20. Πόροι των Ερευνητικών Κέντρων: 7

Επί του άρθρου αυτού αρκετοί σχολιαστές εξέφρασαν τις επιφυλάξεις τους για τη δυνατότητα δανεισμού των ΕΚ από τις Τράπεζες και πρότειναν ακόμη και απαλειφή της εν λόγω διάταξης ή συγκεκριμενοποίησή της με κριτήρια. Επίσης αρκετοί πρότειναν να προστεθεί ότι η δημόσια εθνική χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπολείπεται του κόστους μισθοδοσίας των ερευνητών και των μόνιμων υπαλλήλων ή υπαλλήλων αορίστου χρόνου καθώς και του λειτουργικού κόστους συντήρησης των εθνικών ερευνητικών υποδομών.

Άλλοι πάλι θέλουν η ΓΓΕΤ να είναι ο κύριος φορέας που θα διαχειρίζεται τα χρήματα όλων των Υπουργείων που κατευθύνονται για την Έρευνα. Επίσης επισημάνθηκε η παράλειψη ότι δεν

απαριθμούνται οι πόροι των ΕΚ από έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς.

Άρθρο 21. Παροχή κινήτρων για τις δραστηριότητες Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και την Καινοτομία: 13

Τα κίνητρα είχαν πολύ θετική απήχηση στους σχολιαστές και ορισμένοι πρότειναν να προστεθούν και οι Τεχνολογικοί Φορείς στους δικαιούχους.

Τα φορολογικά κίνητρα κατά μία μερίδα των σχολιαστών πρέπει να δοθούν μόνο στις επιχειρήσεις οι οποίες θα είναι ενταγμένες στο μητρώο καινοτόμων επιχειρήσεων το οποίο θα πρέπει να ιδρυθεί άμεσα. Κατ'άλλους, διαφορετικά θα πρέπει να είναι τα οικονομικά κίνητρα για δραστηριότητες ΕΤΑΚ που πρέπει να δίνονται σε επιχειρήσεις και διαφορετικά αυτά που πρέπει να δίνονται σε ερευνητικούς φορείς.

Επίσης ορισμένοι σχολιαστές δεν θεωρούν σκόπιμο σε νόμο να γίνεται απαρίθμηση των εκπιπτόμενων δαπανών, διότι αποτελεί δέσμευση.

Αρκετοί εξέφρασαν τις επιφυλάξεις τους ως προς την απαλλαγή από τις εργοδοτικές εισφορές γιατί δεν αναφέρεται η αντίστοιχη χρηματοδότηση. Διατυπώθηκε επίσης η αναγκαιότητα για πιο σαφείς προϋποθέσεις και αυστηρότερους έλεγχους για την απαλλαγή επιχειρήσεων από το φόρο εισοδήματος και των εκπτώσεων των δαπανών, ειδικά όταν δίνεται η δυνατότητα να παρέχει υπηρεσίες ακόμη και σε εγκατάστασεις ερευνητικών κέντρων χρησιμοποιώντας τις ήδη υπάρχουσες υποδομές τους. Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να διατυπωθούν λεπτομερώς οι διαδικασίες αξιολόγησης, ο διαρκής και αυστηρός έλεγχος στην ερευνητική δραστηριότητα, στις υποχρεώσεις, στις δαπάνες και στην απορρόφηση των ενισχύσεων και των πόρων σε κάθε φορέα και επιχείρηση.

Τέλος, το ΓΛΚ ή ΥΠΟΙΚ θα έπρεπε προηγουμένως να εγκρίνουν τα κίνητρα αυτά.

Άρθρο 22. Αξιοποίηση των Πόρων των Ερευνητικών Κέντρων : 12

Επί του άρθρου αυτού παρατηρήθηκε από πολλούς σχολιαστές ότι εισάγει μια σειρά από διατάξεις που είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν για την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας και την ευελιξία των ΕΚ ιδιωτικού δικαίου. Οι δυνατότητες αυτές θα πρέπει να επεκταθούν και στα Δημοσίου Δικαίου ΕΚ, καθώς και στα ΑΕΙ, ώστε όλοι οι δημόσιοι ερευνητικοί φορείς να έχουν την δυνατότητα να αξιοποιούν τα ερευνητικά κονδύλια -πέραν της κρατικής επιχορήγησης- με κύριο στόχο την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων επιστημόνων και του brain drain.

Τέλος ορισμένοι σχολίασαν ότι η εμπορική αξιοποίηση των πόρων και αποτελεσμάτων των Ερευνητικών Κέντρων πρέπει να εξασφαλίζεται με κάθε τρόπο όφελος που θα υπάρξει στα Κέντρα μέσα από κάθε τέτοια δράση σε σχέση με τις υπάρχουσες ώστε να διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον.

Άρθρο 23. Δημόσια Εθνική Χρηματοδότηση- Γενικά: 19

Πολλοί σχολιαστές του άρθρου αυτού υποστηρίζουν ότι πολλά από τα στοιχεία του αποτελούν περιεχόμενο (π.χ. τα στοιχεία της προκήρυξης, οι λεπτομέρειες επί της διαδικασίας αξιολόγησης) που θα έπρεπε να περιγράφεται σε Οδηγούς Εφαρμογής. Αρκετοί αναφέρουν ότι δε χρειάζεται σύμβαση για τα έργα κρατικών ενισχύσεων και ότι αρκεί η απόφαση χρηματοδότησης. Η αξιολόγηση των ερευνητικών έργων καλό είναι να βασίζεται σε ποιοτικά και όχι ποσοτικά κριτήρια.

Πολλοί παρατήρησαν επίσης ότι η Δημόσια Εθνική Χρηματοδότηση των Ερευνητικών Κέντρων είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται ώστε να καλύπτονται όλες οι ανελαστικές δαπάνες και απαραίτητως του τακτικού προσωπικού ... Η κάλυψη της μισθοδοσίας και λειτουργικών

εξόδων από τον τακτικό προϋπολογισμό είναι υποχρέωση του κράτους και δεν μπορεί να αποφασίζεται βάσει κριτηρίων και οδηγιών. Πολλοί θεωρούν ότι η παρ. 2 υποκρύπτει κάλυψη μέρους μισθών και απαιτούν την αντικατάστασή του έτσι ώστε να καλύπτεται πλήρως το μόνιμο ή με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ ή αορίστου χρόνου προσωπικό.

Αναφορικά με τη δημοσιοποίηση των ονομάτων των μελών της επιτροπής αξιολόγησης αρκετοί είναι αυτοί που ζητούν την απαλοιφή της διάταξης αυτής. Επίσης ορισμένοι σχολιαστές ζήτησαν να αφαιρεθεί η χρηματοδότηση προτάσεων από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας διότι αυτό δεν αποτελεί Δημόσια Εθνική Χρηματοδότηση.

Περαιτέρω σχολιάστηκε ότι απουσιάζει η οποιαδήποτε αναφορά στην υποστήριξη ερευνητικών υποδομών που μέσω συγχρηματοδότησης πολλά Κέντρα έχουν ήδη αρχίσει να εγκαθιστούν.

Άρθρο 24. Διαδικασία Χρηματοδότησης- έργων , μελετών και προγραμμάτων και δράσεων που υποβάλλονται από Επιχειρήσεις Ερευνητικούς και Λοιπούς Φορείς για ΕΤΑΚ- Αξιολόγηση – Έλεγχος:
11

Παρόλο που αξιολογείται ως θετική η προσπάθεια ένταξης της διαδικασίας αξιολόγησης σε ένα πλαίσιο, ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις και δυσλειτουργίες πολλοί σχολιάζουν ότι η αναφορά σε συγκεκριμένες λεπτομέρειες με νόμο μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα. Περαιτέρω τα βασικότερα σχόλια που έγιναν από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων έχουν ως εξής: Τα άρθρα 24 και 25 προτείνεται να περιοριστούν σε ορισμένες βασικές ρυθμίσεις διότι το περιεχόμενό τους είναι εξαιρετικά λεπτομερές και καταλληλότερο προς ένταξη σε Οδηγό Εφαρμογής Ερευνητικού Προγράμματος, παρά σ' ένα νσχ για την Έρευνα. Το ΕΣΕΚ δεν πρέπει να επιβαρύνεται με θέματα μικροδιαχείρισης. Να προβλεφθεί ότι η διαδικασία αξιολόγησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους οχτώ μήνες ή τα διεθνώς ισχύοντα. Στην προκήρυξη να προβλέπεται διαδικασία ενστάσεων

και επαναξιολόγησης. Περικοπές της χρηματοδότησης πάνω από 10% θα πρέπει να συνοδεύονται από αντίστοιχη τεκμηριωμένη πρόταση περικοπής του φυσικού αντικείμενου της πρότασης. Να πραγματοποιείται από τη ΓΓΕΚ σε κάθε προκήρυξη, αποτίμηση του έργου των κριτών και της διαδικασίας της αξιολόγησης. Να καταργηθεί η έντυπη υποβολή στη ΓΓΕΤ. Τέλος, ορισμένοι ζητούν να διατυπωθούν διαδικασίες και ρυθμίσεις που να εξασφαλίζουν διαφάνεια, μείωση της γραφειοκρατίας, την απλοποίηση της διαχείρισης των έργων και προγραμμάτων, και την αποφυγή συναλλαγών, στις διαδικασίες χρηματοδότησης, χρήσης περιουσίας των Κέντρων και αξιοποίησης κινήτρων και υποδομών. Μετά από την αξιολόγηση τα ονόματα των αξιολογητών μπορεί να δημοσιοποιούνται συγκεντρωτικά σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία ανά έτος ή διετία.

Άρθρο 25. Ειδικές διατάξεις για την Χρηματοδότηση : 6

Και εδώ οι σχολιαστές παρατήρησαν ότι Τα άρθρα 24 και 25 προτείνεται να περιοριστούν σε ορισμένες βασικές ρυθμίσεις διότι το περιεχόμενό τους είναι εξαιρετικά λεπτομερές και καταλληλότερο προς ένταξη σε Οδηγό Εφαρμογής Ερευνητικού Προγράμματος, παρά σ' ένα νσχ για την Έρευνα.

Επίσης η πλειοψηφία πρότεινε το ποσοστό μεταβολής κονδυλίων μεταξύ δαπανών να παραμείνει στο 20%.

Άρθρο 26. Νέες Επιχειρήσεις Έντασης Γνώσης:9

Επί του άρθρου αυτού σημειώθηκε από κάποιους σχολιαστές ότι η ένταση ενίσχυσης να είναι έως και 100% και να προβλεφθεί και στην περίπτωση αυτή δυνατότητα μεταφοράς κονδυλίων έως 20%.

Επίσης ορισμένοι σχολιαστές πρότειναν ότι όταν μία επιχείρηση έντασης γνώσης ιδρύεται ή συνιδρύεται από κάποιον Ερευνητή θα πρέπει να επιτρέπεται ρητά η συμμετοχή του στα όργανα διοίκησης της εταιρείας.

Ακόμη εκφράστηκε η άποψη ότι τα ΕΤΕΠ που αποτελούν δοκιμασμένες δομές ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας πρέπει να κατοχυρωθούν θεσμικά και να είναι επιλέξιμες όπως τα ΕΚ στα χρηματοδοτούμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης. Να αποκτήσουν δηλαδή τα ίδια δικαιώματα με τα ΕΚ και να χαρακτηριστούν RTO'S (Research & Technology Organisations) σύμφωνα με την καταγοριοποίηση της ΕΕ.

Τέλος ζητήθηκε να καθιερωθούν αντίστοιχες διαδικασίες αξιολόγησης και για τις εππιχειρήσεις και διαρκής και αυστηρός έλεγχος για την απορρόφηση και διαχείριση των κονδυλίων και ενισχύσεων.

Άρθρο 27. Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών:9

Επί του άρθρου αυτού αρκετοί σχολίασαν ότι απαιτείται αν όχι, διδακτορικός τίτλος τουλάχιστον μεταπτυχιακός για κάποιον αξιολογητή των προτάσεων και της παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων και της εκπόνησης των μελετών, συν όσα ορθώς αναφέρονται για την εμπειρία. Επίσης διατυπώθηκε η θέση ότι η επιλογή των αξιολογητών –εμπειρογνομόνων να είναι ευθύνη του ΕΣΕΚ, ενώ εκφράστηκε και η γνώμη ότι ο έλεγχος άσκησης των καθηκόντων των αξιολογητών από το ΕΣΕΚ αποτελεί υπερρύθμιση. Τέλος ένα σχολιαστής είναι της άποψης ότι συνδυασμός ομάδων εξωτερικών «αξιόπιστων» συνεργατών με τα απαραίτητα προσόντα και στελεχών τεχνικών και επιστημόνων της ΓΓΕΤ, εκεί όπου είναι εφικτό (όπως Πληροφορική, Τηλεπ/νίες, Αυτοματισμοί) επίσης με τα ανάλογα και αναγκαία προσόντα θα πρέπει να συστήνουν τις επιτροπές αξιολόγησης και να αποτελέσουν έναν αξιόπιστο – αξιοκρατικό πυρήνα αξιολόγησης καινοτόμων έργων και παραδοτέων.

Άρθρο 28. Βραβεία – Υποτροφίες- Ερευνητική Άδεια:11

Το άρθρο αυτό είχε θετική απήχηση στους σχολιαστές ωστόσο συγκέντρωσε και αυτό σχόλια όπως ,

- Στο πλαίσιο του νέου θεσμικού πλαισίου συνεργασίας με τα ΑΕΙ θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα και για «εκπαιδευτική άδεια».

→ Οι απευθείας τιμητικές χρηματικές αμοιβές/επιχορηγήσεις που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2, θα πρέπει να θεσμοθετηθούν ώστε να πραγματοποιούνται μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες αξιολόγησης, οι οποίες θα εποπτεύονται από το ΕΣΕΤΚ. Τα βραβεία να υπόκεινται σε ανοικτές διαδικασίες πρόσκλησης και κρίσης από επιτροπές, οι οποίες θα συμπεριλαμβάνουν εξωτερικούς κριτές.

→ Το θέμα των αποδοχών των Ερευνητών κατά τη διάρκεια της ερευνητικής τους άδειας, στην παρ. 3, πρέπει να αποσαφηνιστεί. Να ισχύσουν οι σχετικές ρυθμίσεις του Ν. 4009/2011 για τους καθηγητές ΑΕΙ (100% των αποδοχών + 80% αν δεν λαμβάνει αποδοχές από το ίδρυμα του εξωτερικού).

→ Η παρ. 6 να απαλειφθεί, καθώς δεν συμβαδίζει με τα διεθνώς κείμενα. Το ΔΣ του Κέντρου αποφασίζει για το θέμα αυτό, με βάση τη βέλτιστη λειτουργία του Κέντρου.

Διατυπώθηκε επίσης και η άποψη ότι οι πρόνοιες (βραβεία, οικονομικές ενισχύσεις, ερευνητική άδεια) του άρθρου αυτού να δίνονται σε όλο το ερευνητικό προσωπικό που συνεισφέρουν στην υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου του ερευνητικού αντικείμενου, και όχι μόνο στους ερευνητές.

Άρθρο 29. Αξιολόγηση Ερευνητών

Θετικά σχολίασαν οι συμμετέχοντες την εναρμόνιση της αξιολόγησης των ερευνητών και των καθηγητών πρώτης βαθμίδας. Ακόμη το άρθρο αυτό συγκέντρωσε πολλά σχόλια τα οποία συνοψίζονται ως εξής: Ορισμένα κριτήρια αξιολόγησης των ερευνητών δεν είναι επιστημονικά και θα πρέπει να καταργηθούν. Η πρόβλεψη ότι οι δαπάνες των μελών των επιτροπών καλύπτονται από τα ερευνητικά κέντρα καθιστά δυσχερέστερη την οικονομική κατάσταση των Κέντρων, ενώ θα όφειλε η Πολιτεία να τα καλύπτει εάν έχει την

πραγματική βούληση να επενδύσει στην έρευνα. Η εξέλιξη του ήδη υπηρετούντος ερευνητικού προσωπικού να μη γίνεται με ανοικτή διαδικασία. Το προτεινόμενο άρθρο μειώνει πολύ τους χρόνους παραμονής στις βαθμίδες, δεν περιλαμβάνεται πρόβλεψη όπως ίσχυε για τη δυνατότητα παραμονής του Ερευνητή Γ' που απέτυχε να προαχθεί στην επόμενη βαθμίδα, δεν περιγράφεται σαφώς πως γίνεται η προαγωγή του Ερευνητή Β σε Α (πχ. πόσες δυνατότητες έχει?) αναφέρεται ότι μπορεί να μείνει σε προσωποπαγή θέση εάν επιλεγεί άλλος εξωτερικός υποψήφιος για τη θέση. Επιπλέον η διαδικασία της ανοικτής προκήρυξης που προβλέπεται για την εξέλιξη της βαθμίδας Β' σε Α' όπως περιγράφεται υποκρύπτει προοπτική νέων προσλήψεων ερευνητών στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο, γεγονός εκτός των άλλων που υπονομεύει τη χάραξη ερευνητικής πολιτικής από το Ινστιτούτο.

Ενόψει των ανωτέρω πολλοί προτείνουν η Εξέλιξη σε ερευνητικές βαθμίδες να γίνεται σε χρόνους αντίστοιχους με αυτούς των αντίστοιχων βαθμίδων των καθηγητών ΑΕΙ (Ν. 4009/2011, Άρθρο 18, παρ. 3), δηλ. «μετά από παραμονή έξι ετών για την τρίτη (Γ') βαθμίδα ερευνητή και τεσσάρων ετών για τη δεύτερη (Β') βαθμίδα» και οι Επιτροπές επιλογής και εξέλιξης Ερευνητών να είναι επταμελείς, κατ' αντιστοιχία των επιτροπών επιλογής και εξέλιξης καθηγητών του Ν. 4009/2011 (Άρθρο 19).

Επίσης ορισμένα σχόλια αφορούσαν τον αριθμό και τη σύνθεση της Ειδικής Επιτροπής Κριτών και τη διαδικασία κατάρτισης των καταλόγων κριτών. Τέλος, διατυπώθηκε η γνώμη ότι η υποχρεωτική συμμετοχή αξιολογητών από το εξωτερικό, όπου έχει εφαρμοστεί, έχει προκαλέσει δυσλειτουργίες και επιπλέον έξοδα και έχει οδηγήσει σε μη σύννομες αναβολές και καθυστερήσεις στην κρίση των ερευνητών.

Άρθρο 30. Εθνικός Κατάλογος Κριτών :12

Επί του άρθρου αυτού έγιναν σχόλια αναφορικά με το πληθωριστικό πνεύμα του Εθνικού Καταλόγου Κριτών ο οποίος περιλαμβάνει όλους τους Διευθυντές ΕΚ και Ινστιτούτων, όλους τους εν ενεργεία και διατελέσαντες καθηγητές και αναπληρωτές καθηγητές ΑΕΙ και τους τους εν ενεργεία και διατελέσαντες Ερευνητές Α και Β βαθμίδας της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Ενόψει της ρύθμισης αυτή πολλοί σχολιαστές πρότειναν να διαγραφούν οι «διατελέσαντες», ή/ και «όλους τους» και να περιοριστεί ο αριθμός των εκ της αλλοδαπής προερχόμενων. Επίσης διατυπώθηκε από αρκετούς η άποψη ότι οι κατάλογοι κριτών να συγκροτούνται ανά ΕΚ και όχι συγκεντρωτικά για όλα τα ΕΚ σε εθνικό επίπεδο. Επίσης δίστανται η απόψεις ως προς την ετήσια επικαιροποίηση του Εθνικού Καταλόγου Κριτών, ορισμένοι σχολιαστές τη θεωρούν πολύ σωστή και ορισμένοι φοβερά αισιόδοξη και προτάθηκε σε περίπτωση μη επικαιροποίησής του να προβλεφθεί ότι συνεχίζει να ισχύει.

Άρθρο 31. Αξιολόγηση Ερευνητικών Κέντρων:8

Επί του άρθρου αυτού παρατηρήθηκε από πολλούς σχολιαστές ότι στο Νσχ δεν υπάρχει πρόβλεψη για την αξιολόγηση του έργου των Διευθυντών ΕΚ και Ινστιτούτων και γενικότερα των οργάνων διοίκησής του. Ακόμη προτάθηκε από ορισμένους σχολιαστές η σύνταξη ετήσιου απολογισμού δρατηριοτήτων κάθε Ινστιτούτου ο οποίος να αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΚ και σε δημόσια θέση.

Περαιτέρω διατυπώθηκε η γνώμη ότι τα κριτήρια αξιολόγησης των ΕΚ είναι φτωχά και ότι δεν προβλέπεται η διαδικασία επιλογής των μελών της Επιτροπής Εξωτερικών Αξιολογητών οι οποίοι θα πρέπει να διαθέτουν επιστημονική συνάφεια με το προς κρίση Ινστιτούτο.

Άρθρο 32. Αξιολόγηση Προόδου της χώρας στην Ανάπτυξη της Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας:4

Λίγα ήταν τα σχόλια που διατυπώθηκαν αναφορικά με το άρθρο αυτό. Ενδεικτικά ένα σχολιαστής ανέφερε ότι τα κριτήρια αξιολόγησης προόδου της χώρας στην ανάπτυξη της ΕΤΑΚ είναι φτωχά και δεν

περιλαμβάνουν την επίτευξη εθνικών στόχων, αναχαίτιση brain drain, παραγωγή νέας γνώσης, δημιουργία, λειτουργία και υποστήριξη ερευνητικών υποδομών, θέση της χώρας στο ευρωπαϊκό και διεθνές ερευνητικό πλαίσιο καθώς και τα αποτελέσματα του Ιδιωτικού Τομέα στην Έρευνα. Άλλη άποψη διατύπωσε τη γνώμη ότι σημαντικό κριτήριο είναι ο αριθμός των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και όχι των αιτήσεων.

Άρθρο 33. Εθνικές Ερευνητικές Υποδομές- Ανοικτή Πρόσβαση- Διαλειτουργικότητα:8

Κρίνεται θετική η αναφορά στον νόμο των Ερευνητικών Υποδομών, καθώς αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την πρόοδο της Έρευνας στη χώρα. Ωστόσο, δεν υπάρχει αναφορά στο πώς προβλέπεται να γίνει ο συντονισμός των υποδομών, της υλοποίησής τους, της υλοποίησης της διαλειτουργικότητάς τους, και τέλος, της χρηματοδότησής

Για κάθε χρηματοδοτούμενη δράση να είναι υποχρεωτική η δημοσίευση περιληπτικών στοιχείων των αποτελεσμάτων της, συμπεριλαμβανομένης και πιθανής αξιοποίησης αυτών, ώστε να καθίσταται ευκολότερη η αξιολόγηση της αποδοτικότητας της επένδυσης στην Έρευνα, Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Ζητήθηκε στον κατάλογο των υποδομών να καταχωρούνται και οι ερευνητικές υποδομές των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και των Τεχνολογικών Φορέων, εφόσον διαθέτουν.

Κατά μία άποψη, συνολικά σε όλο το άρθρο (όπως και σε ολόκληρο το ν/σ) δεν υπάρχει καμία ουσιαστική αναφορά στις εθνικές ή τις ευρωπαϊκές ερευνητικές υποδομές, την αναγκαιότητά τους, την χρηματοδότησή τους την επικαιροποίησή τους και τόσα άλλα. Ειδικά οι εθνικές ερευνητικές υποδομές που υποστηρίζονται από τα Δημόσια Ερευνητικά Κέντρα (πχ. ελληνικό σεισμολογικό δίκτυο, ερευνητικά σκάφη, σύστημα ΠΟΣΕΙΔΩΝ, κλπ.) απουσιάζουν «πανηγυρικά» από το συγκεκριμένο άρθρο κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο της

κοινωνικής και ερευνητικής αξίας και προσφοράς τους

Τέλος σχολιάστηκε ότι, η διαλειτουργικότητα είναι αδύνατον να επιτευχθεί εάν ΔΕΝ:

1. Καταγραφεί και παρουσιαστεί ο εξοπλισμός με προσεγγιστική κοστολόγηση και ποσοστό χρήσης και απόδοσης
2. Δεν υπάρχουν διατμηματικά εργαστήρια και εργαστήρια σε επίπεδο σχολής (όχι ο καθείς και το μαγαζί του)
3. Οποιοσδήποτε διορθώσεις και κριτικές δεν καταγράφονται επίσημα σε πρακτικά
4. Αποδειχθεί η διαλειτουργικότητα με σοβαρές εθνικές συνεργασίες.

Άρθρο 34. Σύνδεση Ερευνητικών Κέντρων και με Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης:10

Το άρθρο αυτό βρήκε θετική απήχηση στο κοινό των σχολιαστών το οποίο κρίνει θετική τη σύνδεση των ΕΚ με τα Πανεπιστήμια και τη θεσμοθέτηση του τίτλου Καθηγητή Έρευνας και του Συνεργαζόμενου Καθηγητη. Ορισμένοι θεωρούν ότι η εφαρμογή μιας τέτοιας πολιτικής κινητικότητας –πράγμα που στην πράξη υλοποιείται από πολλά χρόνια σε ερευνητικό και μεταπτυχιακό επίπεδο- πολλά έχει να προσφέρει και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Ωστόσο εκφράστηκε και η αντίθετη άποψη ότι μια τέτοια πρόσκληση αποτελεί αυτονοήτως τιμή για τον προσκεκλημένο ερευνητή και δεν απαιτείται περαιτέρω δέλεαρ υπό τη μορφή απονομής τίτλου για την αποδοχή της πρόσκλησης (τίτλου ο οποίος μάλιστα θα ανακαλείται μετά τη λήξη της διδακτικής συνεργασίας του προσκεκλημένου επιστήμονα!). Αντιθέτως, η εξωθεσμική (ήτοι εξωπανεπιστημιακή) απονομή πανεπιστημιακού τίτλου (έστω Ερευνητή) θα προκαλέσει αντιδράσεις και θα αποτελέσει δυνητικώς παράγοντα αποτροπής πρόσκλησης ικανών επιστημόνων, οδηγώντας τελικώς σε αποτελέσματα ακριβώς αντίθετα από αυτά που ο νομοθέτης.

επιθυμεί. Ο κάθε ικανός επιστήμονας δύναται, νομίζω, να διδάξει και να συνεργαστεί με τα ΑΕΙ της χώρας καθ' οιονδήποτε επωφελή για αμφότερα, τα ΑΕΙ και τα Ερευνητικά Ιδρύματα, τρόπο, με τον τίτλο που φέρει και όχι με αυτόν τον οποίο ατύπως προσδοκά να αποκτήσει.

Άρθρο 35. Κινητικότητα Ερευνητών ημεδαπής –αλλοδαπής:6

Οι σχολιαστές του άρθρου αυτού θετικά αντιμετώπισαν τις διατάξεις του ζητώντας να κατοχυρωθεί ακόμη περισσότερο το θέμα κινητικότητας με τα πανεπιστήμια, τα άλλα κέντρα και τις επιχειρήσεις. Για τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ αυτό είναι εφικτό και το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και για τους Ερευνητές. Οι ερευνητές να έχουν τη δυνατότητα απασχόλησης για ορισμένο χρόνο σε θέση ερευνητή ΕΚ, ΑΕΙ ή τμήματος έρευνας και ανάπτυξης επιχείρησης και της ημεδαπής όχι μόνο της αλλοδαπής. Επίσης ζητήθηκε να γίνει αντίστοιχη πρόβλεψη και για τους ΕΛΕ.

Άρθρο 36. Συνεργασία Ερευνητικών Φορέων και Επιχειρήσεων και Λοιπών Φορέων: 2

Θετική είναι η αξιολόγηση του άρθρου και ορισμένοι ζητούν να έχει εφαρμογή και για τους ΕΛΕ. Επίσης διατυπώθηκε η άποψη ότι θα πρέπει να καταπολεμηθεί η γραφειοκρατία για είναι δυνατή η συνεργασία των ΕΚ με τους λοιπούς φορείς έρευνας και γενικά η ένταξη των ΕΚ στην αγορά.

Άρθρο 37. Συμμετοχή της Ελλάδας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας και σε Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς διακυβερνητικούς οργανισμούς : 3

Επί του άρθρου αυτού έγιναν τα εξής μεμονομένα σχόλια : Να συμπεριληφθεί η υποχρέωση να εγγράφεται κατ' έτος στον τακτικό προϋπολογισμό ΓΓΕΤΚ του ΥΠΑΙΘ πίστωση για την κάλυψη των εκάστοτε αναγκαίων δαπανών πρόσβασης των ερευνητικών φορέων της χώρας στις διεθνείς επιστημονικές ψηφιακές βιβλιοθήκες, Να

συμπεριληφθούν στην παράγραφο 5 (πλέον 4) οι Τεχνολογικοί Φορείς, Να μην απαιτείται «κοινή απόφαση των Υ.Π.ΟΙΚ και ΥΠΑΙΘ» αλλά ας δημιουργηθεί ένα όργανο που θα έχει υποχρέωση την επικοινωνία και την ενημέρωση. Μέλη ας είναι οι ενδιαφερόμενοι (που θεωρητικά θα έχουν κίνητρο να συμμετάσχουν σε παρόμοιες δράσεις).

Άρθρο 38. Μεταβατικές Διατάξεις : 21

Επί του άρθρου αυτού έγιναν διάφορα σχόλια όπως ότι θα πρέπει να προβλεφθεί μεταβατική διάταξη για τους ερευνητές που βρίσκονται ήδη υπό κρίση ή εξέλιξη και η διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί. Για τους ερευνητές αυτούς να ισχύει το καθεστώς πριν από την έναρξη του νέου νόμου. Επίσης διατυπώθηκε η γνώμη ότι θα πρέπει να περιληφθεί μεταβατική διάταξη που να προβλέπει διαδικασίες ώστε μόνιμο ή ΙΔΑΧ, τεχνικό και διοικητικό, ειδικό επιστημονικό προσωπικό, που λόγω της μορφής της εργασίας του και της ενασχόλησής του, αλλά και πολλές φορές κατοχή διδακτορικού διπλώματος, έχει αποκτήσει ουσιαστικά προσόντα Ερευνητή, να δίνεται η δυνατότητα εξέλιξης τους σε ερευνητικές βαθμίδες και βαθμίδες ΕΛΕ, μετά από αντικειμενική κρίση και αξιολόγηση, και με δημιουργία ανάλογης θέσης. Ένα μέρος των σχολιαστών πρότεινε επίσης ότι όχι μόνο οι Ερευνητές Δ' Βαθμίδας αλλά και οι Ειδικοί Λειτουργικοί Επιστήμονες Δ' Βαθμίδας, οι οποίοι υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, να αξιολογούνται υποχρεωτικά με τη συμπλήρωση του χρόνου απασχόλησής τους. Εάν αξιολογηθούν αρνητικά, λύνεται η σχέση εργασίας τους. Πολλοί, ωστόσο δεν θεωρούν δίκαιη τη λύση της σχέσης συνεργασίας και απαιτούν δικαιότερη ρύθμιση που θα παρέχει πρόσθετο εύλογο χρονικό διάστημα για ανέλιξη εφόσον δεν εξελιχθούν στην επόμενη βαθμίδα.

Εκφράστηκαν και οι προτάσεις όπως να προστεθεί μία παράγραφος η οποία να προβλέπει ότι οι υπηρετούντες Ειδικοί Λειτουργικοί Επιστήμονες κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος να έχουν την δυνατότητα να κριθούν για θέση Ερευνητή Α, Β, ή Γ βαθμίδας και

να καταλάβουν προσωποπαγή θέση Ερευνητή αν κριθούν θετικά. Η διαδικασία της κρίσης να είναι η ίδια με εκείνη που θα ισχύει για τους Ερευνητές. Ορισμένοι ζήτησαν να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις για τους υπάρχοντες ΕΛΕ οι οποίοι δεν είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με πρόβλεψη της παραμονής τους σε προσωποπαγή θέση.

Τέλος, ζητήθηκε από μικρή μερίδα σχολιαστών οι Τεχνολογικοί Φορείς του Άρθρου 40 του παρόντος να εξαιρεθούν από τις υποχρεώσεις που αφορούν στον Κανονισμό Λειτουργίας και να προβλεφθεί ότι διατηρούνται και διέπονται εφεξής από τους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας ή/και προμηθειών τους εφόσον διαθέτουν ή/και από τον Οργανισμό τους ή/και από το καταστατικό τους καθώς και από τις διατάξεις του παρόντος νόμου που τους αφορούν και των ιδρυτικών τους νόμων. Ακόμη επισημάνθηκε ότι έτσι όπως είναι διατυπωμένη η υποχρέωση κινδυνεύουν να επαναληφθούν φαινόμενα του παρελθόντος σύμφωνα με τα οποία ορισμένα ΕΚ δεν εφάρμοσαν τη σχετική ρύθμιση του Ν. 1514/1985. Υπήρξε και πρόταση να μην καταβάλλεται οποιαδήποτε χρηματοδότηση από δημόσια κονδύλια μέχρι τη συμμόρφωση των ΕΚ με την υποχρέωση για σύνταξη εσωτερικού κανονισμού.

Άρθρο 39. Εξουσιοδοτικές Διατάξεις:2

Διατυπώθηκαν σχόλια για την ύπαρξη επιτακτικής, χρονίζουσας ανάγκης βελτίωσης/συμπλήρωσης του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της ΕΕΑΕ και εναρμόνισής του με τις σύγχρονες Ευρωπαϊκές και διεθνείς απαιτήσεις αναφορικά με τους κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας των ρυθμιστικών αρχών ακτινοπροστασίας και ραδιολογικής/ πυρηνικής ασφάλειας.

Για το λόγο αυτό στο εν λόγω σχέδιο νόμου πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη έτσι ώστε να παρέχεται στην ΕΕΑΕ εξουσιοδότηση για την έκδοση ρυθμιστικών διατάξεων, έτσι ώστε να καλύψει χρονίζοντα κενά στο ρυθμιστικό και ελεγκτικό πλαίσιο ραδιολογικής

και πυρηνικής ασφάλειας.

Άρθρο 40. Εποπτευόμενοι Φορείς

Η Έκθεση Δημόσιας Διαβούλευσης για το «Σχέδιο Νόμου για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία», αποτελείται από δύο ενότητες. Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται το κύριο μέρος της Έκθεσης όπου συνοψίζονται τα σχόλια που κατατέθηκαν. Η δεύτερη ενότητα αποτελείται από το Παράρτημα στο οποίο αναφέρονται οι φορείς, οι οποίοι συμμετείχαν στη δημόσια διαβούλευση.